

SOKOL

VESTNIK SOKOLSKIH ŽUP LJUBLJANA, MARIBOR IN NOVO MESTO

ŠTEVILKA 6

• LETNIK III •

JUNIJ 1938

Dne 28. maja je praznoval svoj 54. rojstni dan predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš. Z brati Čehoslovaki občudujemo tudi mi Jugoslovani, zlasti še jugoslovansko sokolstvo, v njem revolucionarja za svobodo češkoslovaškega naroda, graditelja češkoslovaške narodne države, odličnega državnika in najvrednejšega Masarykovega naslednika. Bratskemu češkoslovaškemu narodu iskreno čestitamo, da ima v teh odločilnih zgodovinskih časih na čelu države tako modrega, odločnega in pogumnega vodnika.

Pomen X. vsesokolskega zleta v Pragi

Prški X. vsesokolski zlet se vrši v dobi, ko Evropa išče in poizkuša zgraditi nove družbene oblike. Po svetovni vojni je bila Evropa kakor po velikanskem potresu. Vojna se je razvila v svetovno revolucijo. Ni bila samo francosko-nemški spor, ne boj Nemcev in Rusov ali Germanov in Slovanov, vsa ta in druga vprašanja, pravi Masaryk v svoji knjigi «Svetovna revolucija», so bila samo del velikega boja za svobodo in demokracijo, boja med teokratičnim absolutizmom (absolutnim bogovladjem) in humanitetno demokracijo (človekoljubnim ljudovladjem). Bila je v znatni meri nadaljevanje tridesetletne vojne. Svetovna vojna je bila torej boj za duhovne osnove družbenega reda. V svetovni revoluciji so padle tri najmočnejše teokratične monarhije: Ruska-pravoslavna, Avstro-ogrska-katoliška in Prusko-nemška lutrska. Izid tega boja se je izražal v novih državnih tvorbah. Pred vojno je bilo 85% človeštva v monarhističnih režimih in le 17% pod republikanskimi režimi. Po vojni je bila znatna večina republikanska, manjšina monarhistična in v Evropi je bilo 35 držav namesto prejšnjih 25.

Nikdar v zgodovini človeštva ni bilo tako iz temelja izpremenjeno stanje njegovega družbenega reda, nikdar v tako ogromnem obsegu. Predaleč bi segalo, ako bi hoteli samo na kratko prikazati vsa dogajanja v duševnem življenju evropskega človeka v zadnjih stoletjih od reformacije dalje. Z reformacijo je dobilo obzidje, ki je segalo od neba do pekla, prvo veliko razpoko. Rušenje in razpadanje tega oklepa pomeni upadanje rimskega vpliva na duhovni razvoj evropskega človeka.

V zgodovini evropskega človeštva sta jasno razvidna dva ločena pravca, ki sta drug drugega izključevala. Prvi temelji v kulturi grškega človeka, drugi v uživalnosti Rima. Grk je ljubil modrost, Rimljan oblast. Snovalni in prodirajoči duh Grka se je približal narodi in človeški notranjosti. Izkušal je spoznati dogajanje narode ter bistvo in redovitost dogajanja duše in duha. Odkril je človeštvu zakonitosti in oblike, ki so postale temelj znanosti. Iskal je vzgojne načine in izkušal doumeti bistvo npravnosti. Razbiral je oblike skupinskega življenja in postavil družbene odnose na redovito osnovo. Toda vedno je bilo v ospredju vprašanje npravnosti, ki jo je nazadnje Aristotel podal v naslednjem pojmovanju: «Kreposten je ta, ki ga storitev dobrega in lepega zadovoljuje brez vsakega dodatka in ki temu zadoščenju z veseljem žrtvuje vse drugo.»

Rim se ni menil za modroslovna in vzgojna vprašanja. Ni razmišljal o npravnosti in ni iskal osnov življenja, ki naj bi približale človeka k resnici. Osvajal je tuja naziranja, ki so dopuščala in utemeljevala vladanje, uživanje in izkoriščanje. Rimljan se ni nikdar poglobil v svojo notranjost, nikdar ni dopuščal svobode razmišljanja in napredka. Rimska družbena oblika je bila vnanja, brez duha, brez čustva, nepriradna in hladna. V rimski družbeni obliki človek nikdar ni bil svobodna osebnost, temveč vedno objekt, predmet vladanja. Odločevali so ukazi, ki so imeli dogmatično veljavnost in ki so se izvrševali z brezobzirno in brezčutno silo. Rimska družbena oblika je onemogočila razvoj v smeri, ki jo je bil nakazal grški duh, in zlasti zapadna Evropa je uredila svoje odnose po rimskem vzoru.

Šele ko je razum zaščitil resnico, so se v novi ojačeni svetlobi spet prikazale vrednote grške kulture. Tam, kjer je prenehalo delovanje grškega

duha, ga je nadaljeval razum zadnjih stoletij. Toda miselnost, ki je pod vplivom Rima prežela Evropo, ni bila dostopna za nova obzorja in za nova pota duha. Vendar so poedinci prodrli skozi plasti predsodkov in fantastičnih oblik in polagali temelje novemu duhovnemu življenju.

Ko je napačila doba svobodnejšega gibanja, si je češki narod izbral pota, ki naj bi ga dovedla do samostojnega neodvisnega življenja. Obrnil se je predvsem v smer, kjer ni več pričakoval mnogih nasprotstev in bojev, ki so ga ovirali in dušili vse od reformacije dalje. Zato nam je razumljivo, da je Tyrš iskal zgodovinske utemeljenosti za svojo zamisel v grških kulturnih vrednotah. Tyrš je temeljito proučil grško družbeno in duhovno življenje, zlasti pa grški telesno-vzgojni ustroj. Ugotovil je, da je bila grška telovadba v najtesnejši zvezi s splošnim življenjem Grka in z vso njegovo zgodovino. V najstarejših grških slovstvenih delih so se največji misleci in zakonodavci z veliko natančnostjo ukvarjali s telesnim gibanjem, in ni bilo narodne ali verske slavnosti, pri katerih bi ne bile tvorile telovadne igre glavnega dela. Tyrš je spoznal vzgojno vrednost grške telesne vzgoje, ki je razvijala zdravje, silo, gibčnost in vztrajnost grške mladine, gojila zmernost, zdržljivost in nravno zadržanje. Grška telovadba je obračala veliko pozornosti na lepoto in lahkoto gibov, na lepo in sorazmerno razvito telo. Gibanje, misel in krepost so ustvarile grško kulturo, ki je ostala temelj snovanju in kasnejšemu kulturnemu razvoju evropskega človeka.

Tyrš je brez pridržka prevzel grško vzgojno obliko in na njeni osnovi zamislil preporod svojega naroda. Dopolnil je grško osnovo z dognanimi znanstvenimi odkritji nove dobe in razvil ustroj, ki je bil sposoben, da usmeri češki narod na nova pota.

Prvi početki Tyrševga dela so bili naporni in je trajalo dvajset let, dokler ni narod sprejel njegovega vzgojnega ustroja. Leta 1882. je bil prvi sokolski zlet, na katerem je nastopilo 720 telovadcev. Ta uspeh je pomenil Tyrševo zmago in zmago sokolske misli nad vsemi temnimi silami, ki so ji nasprotovale bodisi iz nerazumevanja ali pa iz zavestnega nasprotovanja. Njegova načela in vzgojne misli, izražene v najodličnejšem spisu «Naša naloga, smer in cilj», so postale temeljni nauk o samovzgoji naroda. Tyrš je prepričal narod, «da nobena zunanja moč, nobena tvorna in surova sila sama po sebi ne uničuje narodov, da je življenje naroda, dokler se razvija na soncu resnice, dobrega in občega napredka, v tem smislu neranljivo kakor sončni žarek in da ga ne morejo premagati in uničiti sile teme, laž in nasilje.» «Naša naloga» — pravi dalje Tyrš — «je zato, da ohranimo svoj narod v tisti vsestranski moči, ki ne dopušča narodom, da izumro, v tisti trajni in čili sili, v tistem telesnem, duševnem in npravstvenem zdravju, ki ne dovoljuje, da bi nastopila pokvarjenost, zastoj ali nazadovanje, ta največji zločin, ki lahko zadene narod... Če hoče narod živeti, se mora s krepko, vsestransko delavnostjo dvigniti nad druge. Samo tam, kjer je stvar privedena tako daleč, da se ni treba sramovati in bati primerjanja z vsem tujim svetom, samo tam je zadoščeno nalogi v narodnem življenju in zastavljenim težnjam. Kdor hoče manj, je toliko, kakor da neče nič. Ne vleči se, v poletu naprej! Pasti, ali dospeti! Vse ali nič! To mora biti geslo stremljenja... Rešiti moreta samo čin in delavnost, ki merita na najvišje vrhove... Odločuje vsakodnevna, neprestana delavnost.»

Narod je začutil, da prihajajo Tyrševi pozivi na delo, k napredovanju, k nepopustljivi vztrajnosti iz globine njegovega prepričanja, iz ljubezni in vdanosti plemenite zamisli: osamosvojiti in zaščititi narod z lastno močjo. Tyrš sam je bil in ostal najsvetlejši vzor po širini svojega duha, po neizčrpani

energiji, po svojem neumornem, nesamoljubnem delu, po svojem vzgojnem vplivu in po svoji dovršeni osebnosti. Tyrš sam je bil narodu porok za uspeh svoje zamisli, kakor sta bila prej Hus in kasneje Masaryk poroka za svetost svojega prepričanja.

Sokolstvo je pomenilo resnični preporod naroda, novo življenje, prelom s preteklostjo, ki narodu in posamezniku ni dovoljevala samostojnega in svobodnega razvoja, ki je neprestano izsesavala njegove sile, ki mu je odrejala sramotno vlogo odvisnosti in nebogljenosti. Sokolstvo je na osnovah svobode, dejavnosti, enakosti, človekoljubja, npravnosti in narodnosti razvilo izrazito kulturno-tvorno občestvo.

Sokolski zleti so pregled njegovih tvornih sil, njegove rasti, izpopolnjevanja in njegovih uspehov, doseženih v posameznih razdobjih. Zleti niso navadne bučne narodne slavnosti. «Zleti so strnjnost vseh gmotnih in duševnih sil, ki so skrite v velikem, široko razpredenem sokolskem družbenem ustroju. Zleti pomenijo največji napor teh sil. To delo zahteva zanesljivost vsakega člana, ki ne sme postati niti za trenutek malomaren in izbegljiv. Ves stroj je v polnem delovanju, da kolesa v vrtenju naravnost brne in se tresejo, da možgani in mišice v ogromnem orkestru dela ne popuste tako dolgo, dokler ni dokončano vse. Zlet je zborovanje naroda in oddaja dela. Za vsakega udeleženca je velika šola reda in zanesljivosti. Zlet je vir vere vase. Čeprav porabi mnogo sil, v resnici polni žile sokolskega ustroja z novimi silami.» Tako opisuje pomen zleta znameniti sokolski delavec Očenašek v spominski knjigi na IX. vsesokolski zlet.

Na zletu leta 1891. je nastopilo že 2400 telovadcev, ki so delali proste vaje na godbo. Na V. zletu leta 1907. je izvajalo proste vaje 7600 članov, 2500 članic in 2700 naraščaja. Vršile so se tekme po stalnem tekmovalnem redu. Po tem zletu se je močno okrepila sokolska misel tudi pri drugih Slovanih. Zlet je dal pobudo za slovanski kongres leta 1908., ki je bil najprisrčnejša manifestacija slovanske skupnosti. To slovansko razdobje je doseglo vrhunec leta 1912. na prvem zletu slovanskega sokolstva v Pragi, kjer je bila zastopana vsa slovanska sokolska rodbina. S tem je bila sokolstvu priznana tista visoka idejna vrednost, ki je omogočala družitev vseh slovanskih narodov na enotni osnovi.

Ko se je vnela svetovna vojna, je bil češki narod pripravljen, da izvrši poslanstvo, ki mu ga je bil namenil Tyrš s svojim vzgojnim načrtom. Ves narod se je iz lastnega nagiba, brez vodstva, zborovanj in glasovanja, iz svoje žive narodno-občestvene zavesti odločil, da si izbojuje svobodo in samostojnost. Vsakdo je vedel, kod gre njegova pot. Ta odločnost in pogum sta pridobila češkemu narodu pravico do samoodločevanja in dokazala njegovo popolno politično zrelost in samostojnost. Politično delo Masarykovo in smotri sokolstva so se spojili v bojno akcijo, ki jo je občudoval ves svet. Z lastno močjo si je češkoslovaški narod izbojeval svobodo, samostojnost in državo.

Po svetovni vojni je sokolstvo silno poraslo. Na zletu leta 1920. je bila udeležba trikrat tako velika kakor leta 1912. Sokolsko delo se je podese-torilo. Posebna skrb je bila posvečena mladini, da bi bile čimprej izločene posledice vojne. Razširilo se je delo na Slovaško. Na VIII. zletu leta 1926. so se že pokazali uspehi te izredno delavne dobe. Telovadišče je bilo zgrajeno za 15.000 telovadcev. Toda število telovadečih članov, članic in mladine je daleč presegalo to število. Od tedaj so se pričeli zanimati za sokolstvo, za njega ustroj, za idejne osnove in telovadno vzgojo največji narodi.

Na Rakeku: Del članov v krojih v sprevodu.

Leta 1952. je bil IX. sokolski zlet, posvečen stoletnici Tyrševega rojstva. S prostimi vajami je nastopalo po 17.000 članov in 16.000 članic, čez 12.000 naraščajnikov in okoli 12.500 naraščajnic. Red, disciplina, vestnost in izurjenost so dosegali z nastopi pred 210.000 gledalci ogromne dojme in navdušena priznanja. Vse je bilo izvršeno z radostjo in vdanostjo stvari, kakor nikdar dotlej. Poleg številnih nastopov je bilo okoli 50 različnih tekem. Ves zlet je potekel v najvzornejšem redu in je po številu udeležencev, obiskovalcev, po bogati vsebini in po dovršeni izvedbi presegal vse pričakovanje.

Da letošnji zlet ne bo zaostajal v nobenem pogledu za zadnjim zletom, kažejo priprave in prijave, ki so bile objavljene v zadnjih vestnikih. Ne dvomimo, da bo potek zleta pod preizkušenim vodstvom najodličnejših delavcev brezhiben. Tudi letošnji zlet bo dal spet novih pobud za nadaljnje delovanje sokolstva in pokazal, kje bo potreba še izpopolniti in popraviti.

Toda mimo vsega ogromnega pomena, ki ga bo imel letošnji zlet za samo sokolstvo v idejnem in strokovnem pogledu, je prav ta zlet prevelikega pomena za sedanje splošno družbeno stanje v Evropi. Vojna je pospešila gibanje evropskega človeštva, ki se je pričelo s francosko revolucijo. Številne so bile zamisli, številni načrti, izraženi v programih strank, ki so se javljale v vsaki državi za izpremembo dosedanjih družbenih oblik. Mnogo je bilo poizkusov, da bi se ovirala in preprečila izprememba in obdržalo staro stanje. Toda miselni razvoj evropskega človeštva zahteva nujno tak družbeni ustroj, ki ne bo oviral, temveč pospeševal kulturno tvornost človeka. V tej primerjavi zasluži sokolstvo po svojih dosedanjih uspehih posebno pozornost in upoštevanje. Sokolstvo ima svojo utemeljitev v splošnem in posebej v kulturno-zgodovinskem razvoju, pa tudi v vseh sodobnih znanstvenih, splošnovzgojnih načelih. Letošnji zlet bo svetu vnovič predočil zrelost in sposobnost češkoslovaškega naroda, ki si jo je bil pridobil po vzgojnem načrtu duhovitega Tyrša. Predočil bo praktično vrednost in kulturno višino zamisli, ki more vsakemu narodu, vsakemu poedincu zagamčiti najuspešnejši razvoj. Potrdil bo iznova pred svetom, da je sokolstvo resnično kulturna združba človeštva za njegov razvoj in napredek.

Govor župnega načelnika na II. obrambnem zboru župe Ljubljana dne 8. maja 1938 v Ljubljani

Bratje, sestre, sokolska mladina, zdravo!

Naš današnji obrambni zbor šteje 1816 članov, 768 članic, 812 naraščajnikov, 532 naraščajnic, 915 dečkov, 872 deklic, 683 kolesarjev, 38 motornih voznikov in 32 jezdecev, skupaj 6468 pripadnikov iz 59 društev naše župe.

Po sklepu župne uprave imam naročilo, da pojasnim pomen današnjega zbora.

Letošnji zbor je mogočen korak naprej. Lani je župno vodstvo odredilo zbiranje po društvih, danes pa zbor vse župe na tem kraju. Navezani smo na lastno нравno in materialno moč. Nič nas ni moglo zadržati, da bi ne premagali ovir, časa in razdalje.

Minilo je leto dni od našega prvega zbora. Sadovi, ki smo jih pričakovali, niso izostali. Poglobila se je v nas sokolska zavest, tesneje so nas povezale vezi bratstva v močnejšo, delavnejšo, bolj živo in samozavestnejšo celoto. Okrepila se je naša samostojnost in utrdila vera v pravilnost naših načel. Odločno in smelo smo nastopili svojo samostojno pot, zavedajoč se, da more narod samo z lastno močjo, z lastnim нравnim redom in s svobodno disciplino ohraniti svobodo, zgraditi in čuvati svojo neodvisnost. Nič nas ni moglo oplašiti, nič zavesti v malodušnost, igraje smo premagali ovire, zajemajoč svoje živo stremljenje iz čistega vreleca sokolske misli.

Sokolsko misel je rodilo trpljenje, mučeništvo, ponižanje in živo hrepenenje po svobodi in samostojnosti češkega naroda v štiri stoletni borbi proti pohlepnemu in propalemu nasilju. Stoletja in stoletja je iskal češki narod poti v svobodo, dokler ni našel samega sebe v spoznanju, da je rešitev edino v lastni moči. Odločnost in pripravljenost češkega naroda v odločilnih trenutkih nam je najsjajnejši dokaz o življenjski sili sokolstva, ki ga je češkoslovaški narod razvil v svojo pravo, resnično obrambno združbo po vzgojnem načrtu velikega Tyrša. Mi smo še daleč od uspehov, ki jih je že dosegel češkoslovaški Sokol. Toda vodijo nas ista načela, ista čistost misli, ista pot in zato vemo, da bomo z doslednostjo in vztrajnostjo dospeli do enakih uspehov.

Na letošnjem X. vsesokolskem zletu bo češkoslovaški narod ponovno izpričal vzgojno učinkovitost in vrednost sokolske misli pred vesoljnim svetom in podal dokaz o нравni moči in kulturni višini sokolstva.

Ko vidimo, da je sredi mnogih pokretov sokolska misel izoblikovala češkoslovaškemu narodu pravo, resnično, narodno državo s presenetljivo materialno in duhovno obrambno pripravljenostjo na načelih narodnosti, svobode, enakosti in bratstva, da vzbuja pozornost vesoljnega sveta, moramo razumeti in ceniti izredno odločitev pokojnega kralja Aleksandra, da je z zakonom odmenil sokolstvu kot splošni narodno-vzgojni organizaciji prvo mesto v državi. Ta z zakonom potrjena zveza med narodom, državo in sokolstvom je najpomembnejše kulturno dejstvo v naši državi. V tem umevanju je naša župa ob spomeniku sokolskega kralja na Rakeku dostojanstveno posvetila svoja čista in polna čustva spominu kraljevskega brata za njegov edinstveni kulturni čin. Samo njemu in nikomur drugemu ni bila namenjena naša pot na Rakek.

Sin velikega kralja Zedinitelja, naš mladi kralj in brat Peter II., je po volji svojega očeta kot starosta SKJ porok za nedotakljivost in svobodni razvoj sokolstva v naši državi. Kralju Petru II. naš zdravo!

Radujemo se prisotnosti častniškega zbora naše vojske, ki z dobrohotnim zanimanjem spremlja naše obrambno gibanje. Vojsko in sokolstvo veže isti obrambni duh, ista obrambna volja. Mi hočemo vzporedno in v najprisrčnejšem razmerju z našo vojsko gojiti v narodu obrambni duh in v vsakem danem trenutku okrečiti in pomnožiti z vsemi svojimi silami njeno moč.

Zemlja, kri in prosta volja so ustvarile našo narodno edinost, našo svobodo, našo samostojnost — temelje za našo skupno kulturno rast. Ohraniti te temelje našega narodnega življenja, ohraniti in razvijati snovne in duhovne sile slehernega člana naroda je naša obrambna naloga.

Tisočletna doba nasilja, zločinov in prevar tujih gospodarjev nas poziva k nerazdvojni edinosti, k odločni obrambi naše skupne zemlje, naše svobode in samostojnosti, našega življenja. Ne slabimo naše edinosti z nezaupanjem in malodušjem.

Zemlja rodi plodove, zemlja nas živi, njene sile so naše sile. Brez zemlje ni življenja.

Obramba proti napadalcu in zločinu je obvezna in splošna, od vsega človeštva priznana dolžnost, izvirajoča iz naravnih, neizpremenljivih zakonov npravnosti. Obramba je npravni ukaz človeštva. Kdor hoče živeti, se mora braniti pred napadalcem. V obrambi je življenje enako smrti.

Svoboda je najvišja vrednota človeka, sužnost njegova največja bolečina. Obup in boleš tlačanih in teptanih ljudstev vseh časov sta se združevala v en sam, neprekinjen, večni krik po svobodi.

Zlato ni nikdar moglo nadomestiti svobode.

Svoboda rodi delo, razvoj, napredek, radost, vse vrednote človeške kulture; sužnost, zavisnost jih uničujeta in razkrajata duhovnega človeka. Svoboda duha je edina pot k resnici, pravici, k odgovornosti in npravnosti. Ni vreden človekovega imena, kdor ne brani svobode. Oče, ki ne brani svojega otroka, ni oče. Mati, ki nima ljubezni do sina, ni mati, in niso bratje in sestre, ki obračajo hrbet od svojega brata, in narod, ki ne brani svoje zemlje in svoje kulture, ni narod. Bratje in sestre, ti, naša mladina, ves naš narod, vsak brez izjeme, vsak na branik za našo zemljo, za našo družino, za našega otroka in za našega brata! Neizprosno je pozval Tyrš: «Vstani, živi, bori se, ne kloni!»

Obrambi morajo služiti vse vrednote in vsa sredstva. Obramba zahteva združitev vseh snovnih, duhovnih in npravnih sil v urejeno, enotno usmerjeno skupno moč. Vsa sila je v poedincih in v njih skupnosti. Skupnostna zavest spaja posamezne sile v celoto. Od narodne zavesti slehernega člana naroda je zavisna gojitev, množitev, združitev, ureditev in zaposlitev vseh sil v skupno obrambno moč države. Ob napadu mora biti vsak na svojem mestu, vsa sredstva morajo biti urejena in pripravljena.

Tyrš pravi: «Obrambo naroda odločuje vsakdanja neprestana, nesamoljubna delavnost. Zaman bi z mečem branili narod takrat, ko sta zanikrnost in pokvarjenost izgledali njegovo čvrsto in trdo jedro. Obči znak bolne in pokvarjene družbe je, da prevladujejo v njej sebičnost, prevara in laž. Tam, kjer je jedro zdravo, tam ni mesta za brezbriznost, strahopetnost in izdajstvo, ni mesta za tiste, ki sebično skrbijo le za svojo osebno korist, samo za svoj lastni obstanek.»

Vsa vzgoja naroda mora temeljiti prvenstveno na narodnostnem načelu. Najskrbnejše mora razvijati narodno zavest, duha obrambe, ohraniti mora,

množiti in razvijati narodne sile na vseh področjih njegovega življenja, v družini, v učilnicah, v delavnicah, v splošni prosveti in v družbi z neprestanim gibanjem, razvojem in napredkom, da ostane narod zdrav, močan in odločen, da v vsakem trenutku brani svojo zemljo, svobodo in samostojnost.

Neporušljiva skupnost, нравna moč in samodisciplina naj vzgoje slehernega poedinca v tvorca narodne moči, v branitelja življenjskih osnov naroda. Vsa naša dejanja morajo biti porojena iz plemenitosti. Plemenitost združuje, jači vzajemne vezi in krepí odporno moč poedinca in naroda. Naše bratstvo mora iztrebiti sovraštvo, pohlep in izdajstvo, premagati mora laž in prevaro in utrditi vzajemno zaupanje. Nezaupanje, zloba, sovraštvo, zavist in maščevalnost povzročajo razpad narodne skupnosti. Samo na zdravih нравnih temeljih, z lastno disciplino more narod zgraditi svojo uspešno obrambo. Nравna moč je jedro obrambne moči naroda.

Najbogatejši vir нравnega življenja je v družini. Sreči družinskega življenja mora biti posvečena naša največja skrb. V njem dobiva otrok prvo obliko duhovnega življenja, družina mu je edino pravi dom. Mati je sveto ime v življenju družine in naroda. Njen pogled ogreva, njen poljub osvaja, njen objem oživlja, osrečuje in giblje otroka, njena skrb mu razvija in krepí telesne sile, njeno naročje je edino zavetje v zapuščenosti. Materina beseda je prva, ki vodi otroka v svet in življenje in ne utihne do zadnjega trenutka. Materin duh je duh družine, duh otroka, duh naroda. Narodna zavest in ljubezen matere sta najdragocenejši vir narodne vzgoje. Le v narodni zavesti vzgojena mladina ima svoj pravi dom, svoje polno življenje, pravilno družbeno rast in razvojne pogoje za plodovito kulturno delo. Otrokova vzgoja v družini je najpomembnejši del obrambe.

Vse to delo je nujno obrambno delo našega naroda. Sokolstvo po zamisli in namenu svojega ustanovitelja opravlja od prvega dne vse te naloge za vse in za vsakogar. Čim silnejše in močnejše bo sokolstvo, tem močnejši bo obrambni duh naroda.

Na to sokolsko delo, bratje in sestre, posebno pa ti, mladina,

n a p r e j !

X. vsesokolski zlet v Pragi

Letošnjega zleta se prvič udeleži v tako velikem številu tudi deca. Prireditelji zleta se dobro zavedajo, koliko terja od najmlajših sokolskih pripadnikov udeležba na zletu, in vedo, da je uspeh dečjega zleta odvisen izpred vsega od pravilne in zadostne hrane. Zato je zletni prehranjevalni odbor s posebno skrbjo pripravil vse potrebno za prehrano dece v zletnih dnevih. Napravil je jedilni list za vse tri dni, ko se bo mudila deca v Pragi, in je pazil zlasti na to, da je izbral zgolj jedila, ki jih je večina otrok vajena od doma. Prireditelji upajo, da bodo tako najzanesljiveje obvarovali deco bolezní.

Najmlajša deca nastopi na zletu s sestavo br. J. Pangraća pod geslom «Pojdite z nami!» Najmlajši bodo pokazali gledalcem lepoto in bogastvo sokolske vzgoje, prenesli bodo košček svojega živahnega življenja iz telovadnic, s telovadišč in z izletov na zletišče, kjer bodo ob besedni spremiljavi, ob godbi in petju pretelovadili svoja telesa.

Prehrana na zletišču bo po vojaško urejena. 120 vojaških kuhinj, ki bodo postavljene v 20 posebnih pristrešjih, bo moralo pripraviti vsak zletni dan hrano za približno 40.000 oseb. Do zdaj se je prijavilo za skupno pre-

Na Rakeku: Govor 1. zveznega podstaroste br. Gangla.

hrano na zletišču okoli 20.000 srednješolcev, 30.000 dece, 30.000 naraščaja in 50.000 članstva.

Dne 7. aprila zvečer je bil v Tyrševem domu nekakšen vsesokolski zlet v malem: deca, naraščaj in članstvo iz Prage so pokazali, kako že znajo proste vaje, s katerimi nastopijo na zletu. Razen sokolstva so bili med gledalci tudi ravnatelji in uradniki potovalnih pisarn iz vse Evrope, ki so se prav tiste dni mudili v Pragi, da si ogledajo zletne priprave. Že ta poizkušnja je jasno pokazala, da je popoln uspeh zleta zagotovljen.

Na zletišču je bila že prva izkušnja s praškimi telovadci za nastop k prostim vajam članov.

Zletni lepak se že razpošilja. Enak lepak, samo v nekoliko manjši obliki, je bil izdan na trdem papirju in ga bodo uporabljali za izložna okna, za električno železnico in za avtobuse.

Zletni odbor pripravlja v srbohrvaščini in bolgarščini novo izdajo zletnega vodnika, ki ga dobe udeleženci iz Jugoslavije in Bolgarije z zletnim znakom vred.

Letošnja zletna slika, ki ima naslov «Graditi in braniti», je hkrati tudi posvečena proslavi dvajsetletnice češkoslovaške države. Osnovna misel te zletne slike je tale: Sokolska misel je bila osrednja os češkoslovaškega odpora v domovini. Sokolstvo je takoj v prvih povojnih mesecih nudilo mladi državi pripravljeno, disciplinirano in brezmejno požrtovalno ter zmagovito narodno vojsko. Sokolstvo je bilo v prvem dvajsetletju na čelu vseh graditeljskih teženj, ne da bi pričakovalo za to priznanja ali dobička. Sokolstvo je in bo vselej smatralo svojo obrambno vzgojo za nadaljevanje tradicije in bo znalo obraniti politično samostojnost in nedotakljivost svojega državnega ozemlja. Tyrševa oporoka je ohranila do zdaj trajno vrednost nra-

stvenega evangelija in ima zlasti dandanes preroško nujnost in naravno aktualnost. — Visoko na nočnem nebu bo bilo rdeče državno srce, v ritmu svojega utripanja bo izražalo tesnobno nado, opojno navdušenje, opozarjajočo nujnost, glasni poziv in trdno vero v bodočnost. Svetlobeli transparentni T, začetnica Tyrševega imena, bo rasel kot privid iz globine utripajočega srca, hkrati pa bodo vselej zazvenele v odločilnih trenutkih Tyrševe besede, katerim niti tri četrti stoletja niso zmanjšale mogočnosti pomena. V dvanajstih rekih bo zasnovan duševni prerez prvega sokolskega vodje in izražen sokolski program ter njega razmerje do naroda in države.

Nekaj novega na letošnjem zletu bodo telovadne ure, ki jih bodo izvajale naraščajnice. Nastopile bodo v šestih skupinah, izmed katerih bo imela vsaka 20 oddelkov po 12 telovadk. Vsako skupino bo vodila ena sama vodnica. V teh telovadnih urah pokažejo naraščajnice telovadbo v neopremljeni telovadnici in na telovadišču, potem v deloma opremljeni telovadnici ter nazadnje v popolnoma opremljeni telovadnici in na dobro urejenem telovadišču.

Ena najlepših točk naraščajske javne telovadbe bodo gotovo narodni plesi. Okrog 260 pestrih mlajev, ki bodo postavljeni po vsem telovadišču, bo plesalo 6240 izbranih naraščajnic v slavnostnem kroju narodne plese. Plesov je dvanajst in so izbrani tako, da so zastopane vse pokrajine republike.

Slačilnic bo na zletišču 28. V vsaki bo prostora za 2700 oseb, vsaka bo imela ob zadnji strani stene prhe.

Zletni zdravniški odsek bo štel v zletnih dneh okoli 500 moških in žensk, ki so izurjeni v prvi pomoči in v zdravniški postrežbi. Na razpolago bo 400 nosilnic, izmed katerih se bo del uporabljal tudi za zasilne postelje.

Pri znanstvenem izkoriščanju zleta po zdravniški plati so obljubili svoje sodelovanje nekateri znani profesorji in njih sodelavci. Prof. Jirásek se zanima za kirurške primere, prof. Hynek in doc. Král se pripravljata na znanstveno raziskovanje srca telovadcev in telovadk, prof. Prusík bo preiskoval vzroke omedlevice, asistent dr. Šiška bo proučeval napake nog, krčne žile in kilo telovadcev. Porodniška klinika prof. Ostrčila je določila za zlet asistenta dr. Moudrega. Preiskava dece je poverjena dr. Klimovi-Fügnerjevi.

Mesto Lille pošlje v Prago na zlet 90 deklic in 40 dečkov in je določilo v ta namen vsoto 200.000 frankov.

Švedska telovadna zveza se namerava udeležiti vsesokolskega zleta in je že prosila ČOS za informačne članke o zletu in o sokolski telesni vzgoji.

Zletna informačna pisarna je že pričela uradovati v paviljonu «Myslbeč» na Přikopih. Ima več oddelkov. Informačni oddelek daje vsakovrstna pojasnila in sprejema naročila vstopnic za predzletne in glavne zletne dneve, za večerno zletno sliko in za zletne prireditve prireditvenega odbora. Ta oddelek bo tudi izdajal dovoljenja za fotografiranje in filmanje na zletišču in bo skrbel za prodajo zletnih tiskovin, zletnih tobačnih izdelkov in zletnih slik, ki jih izda kinematografični odbor. Informačnemu oddelku je prideljen tudi oddelek vodnikov za tujce. Propagandni oddelek skrbi za vso domačo in tujo propagando. Ameriški oddelek vodi priprave rojakov iz Združenih držav in bo skrbel za te goste ves čas njih bivanja na Češkoslovaškem. Tujskemu oddelku je poverjena skrb za bivanje tujcev v ČSR ob zletu. Za slovanske goste bo skrbel slovanski oddelek. Za vse to velikansko delo je prijavljenih 400 članov in članic, ki govore 16 tujih jezikov. V paviljonu «Myslbeč» je tudi poštni in brzojavni zletni urad.

Spomin predsednika Masaryka bodo v zletnih dnevih večkrat počastili. Prvi se poklonijo na grobu v Lanih udeleženci IV. srednješolskih iger, nato

dne 18. junija sokolska deca, dne 27. junija sokolski naraščaj in dne 3. julija članstvo. Kot zastopniki naraščaja obiščeta grob iz vsake župe po en naraščajnik in po ena naraščajnica, ki dosežeta pri izbirnih tekmah najboljši uspeh. Vsako sokolsko odposlanstvo položi venec na preprosti grob velikega moža. Mimo tega počasti sokolstvo dne 3. julija spomin umrlih sokolskih delavcev na vseh praških pokopališčih in spomin neznanega češko-slovaškega vojaka na praškem magistratu.

Dne 5. julija zvečer proslavi sokolstvo Husov spomin skupaj z odborom za Husovo proslavo.

Po zgledu znane zvezdne dirke v Monte Carlu priredi letos prvič tudi češkoslovaški avtomobilski klub zvezdno dirko avtomobilistov na X. vesokolski zlet v Prago.

Praška policija je povabila jugoslovansko policijo na zlet. V Prago pride zastopstvo naše policije iz Beograda, in sicer 4 častniki in 16 mož.

Slovanski odsek ČOS je priredil dne 23. in 24. aprila v Tyrševem domu slovansko šolo, v kateri je bilo več ko 150 slušateljev. Starosta ČOS br. dr. Bukovský je poudaril v svojem uvodnem govoru, da so vesokolski zleti edinstvena, značilno češka in slovanska prireditve, pri kateri izpregovori srce. Potrebno je, da se zavest k slovanski pripadnosti razširi v širokih vrstah ljudstva; ne vlade, ampak ljudstvo mora odločati, seveda ljudstvo, ki se zaveda svoje moči. Predsednik slovanskega odbora ČOS br. VI. Zmeškal je predaval o sokolstvu in slovanstvu in rekel med drugim, da sta slovanstvo in sokolstvo v zelo tesni zvezi; večina slovanskih narodov razen Lužičkih Srbov ima dandanes svojo lastno državo; ne zanimamo se za vladajoče režime, ampak mislimo na narode; sokolstvo ima nalogo, da zbliža slovanske narode; ostanimo verni slovanskemu idealu in vzajemno se bomo krepili. Br. dr. Páta je v svojem predavanju o slovanstvu rekel, da bi Slovani, ki jih je več ko 200 milijonov, lahko nudili svetu to, kar pričakuje, to je mir. Razen teh so bila še predavanja o Jugoslaviji in jugoslovanskem sokolstvu, o slovanski misli v predvojni in v dandanašnji Rusiji, o Poljski, o Bolgariji in bolgarskih Junakih, o Lužičkih Srbih, o poljskem in o ruskem sokolstvu ter o slovanski udeležbi na vesokolskih zletih. Šola je bila sklenjena s filmom, ki je pokazal udeležbo Slovanov na IX. zletu.

Kakor na vseh dosedanjih zletih po vojni je tudi letos uvrščena vojska v zletni spored, in sicer na zadnji glavni dan dne 6. julija. Vojska nastopi z nekoliko točkami, ki bodo otvorjene s skupnim nastopom vseh nastopajočih vojakov pred svojim vrhovnim poveljnikom predsednikom republike. Pri vojaški telovadbi nastopijo pehota, topništvo, konjenica, letalstvo in motorizirani oddelki. Razume se, da nastopita tudi naša in romunska vojska.

Nastopni pohod naraščajnikov k prostim vajam je sestavil br. J. Činčera. Naraščajniki nastopijo v dveh dvainsedemdeseterostopnih strujah. Ves nastopni pohod bo trajal 15 minut, odhod pa približno 12 minut. Člani nastopijo po zamisli br. J. Mraza v devetdeseterostopih. V taki obliki niso doslej še nikdar nastopali, je pa neogibno potrebna, če hoče vseh 30.000 telovadcev hitro priti na telovadišče. Kakor so izračunali, ne bo trajal nastop več ko 7—8 minut, odhod pa nekako 12 minut.

Zletni sprevodi bodo letos štirje: prvi v dneh IV. srednješolskih iger, drugi ob zletu dece, tretji ob naraščajskem zletu in četrti ob glavnih zletnih dneh. Najbolj pester bo naraščajski sprevod, ker bodo korakali v njem po sklepu moškega vaditeljskega zbora ČOS naraščajniki v novih zelenih slavnostnih krojih, v starih belih slavnostnih krojih in v rdečebelih telovadnih krojih. Tako bo letos prvič korakalo po Pragi vseh 35.000 naraščajnikov in

naraščajnic. Naraščaj bo stopal v četah, ki bodo štele po trinajst deveterostopov, in pojde po isti poti kakor članski sprevod. Za tega so pa smer nekoliko izpremenili, ker so s tem ugodili želji, da bi čim več ljudi lahko pozdravilo sprevod. Pot dosedanjih sprevodov je merila 5.800 m, nova je dolga 4.900 m in vodi od telovadnice Praškega Sokola čez Vaclavski trg, ulico 28. oktobra, kjer zavije v Jungmannovo ulico, potem po Lazarski. Spaleni in Myslíkovi ulici na Riegerjevo nabrežje, ob Narodnem gledališču po Masarykovem nabrežju in okrog poslanske zbornice, po Pariški cesti na Staromestni trg. Posamezne župe bodo korakale v dvanajestostopih. Ves sprevod bo trajal okoli 2 uri 45 minut.

Izbirna tekma članic za mednarodno tekmo v Pragi

Dne 30. aprila in dne 1. maja je bila v Ljubljani izbirna tekma članic za mednarodno tekmo v Pragi. Prijavilo se je petnajst rednih tekmovalk in ena izven tekme. Poleg orodne telovadbe in sestave s kiji je tekma to pot obsegala tudi metanju diska in tek na 60 metrov.

Tekmo je vodila zvezna načelnica sestra Skalarjeva. Pričela se je v soboto ob 15. uri. Ta dan je bil določen zlasti za proste panoge na telovadišču Ljubljanskega Sokola. Ker je bilo zadnji čas po vsej državi slabo vreme, se telovadke v teh panogah niso mogle dosti urediti, zato so bili tudi uspehi slabi. V metanju diska sta dobili po deset točk s. Rupnikova (26,82) in s. Sketova (26,08 m). Najslabši met je bil 19 metrov. Pri teku je bilo kar šest ničel. Proga je bila zaradi zadnjega deževja res precej slaba, a več tekmovalk ni znalo niti pravilno steči. Po deset točk sta dobili s. Kovačičeva za 8,6 sekund in s. Pribovškova za 8,8 sekund.

V nedeljo so bile vaje na orodju in kratka sestava s kiji. Najslabši uspehi so bili še vedno pri obvezni vaji na dvovišinski bradlji. Ta sestava je težka in ima nekaj nevarnih mest; vendar smo opazili izza zadnje tekme nekoliko napredka. Skoraj vse tekmovalke so dosegle višje znamke kakor takrat, toda zadovoljni še zmeraj ne moremo biti. Edina, ki vajo res zna, je s. Sketova (9,8); naslednja znamka je 7,8, ki si jo delita s. Pustiškova in Pribovškova. Na drugih orodjih je šlo bolje. Seveda bo treba še precej vaje.

Pregled doseženih uspehov kaže tale razpredelnica:

Mesto	Tekmovalka	Greš poljub.	Kiji	Bradlja obvezna	Bradlja poljub.	Kroglobez.	Konj poljub	Disk	Tež	Skupaj	%
1.	Sketova	14,9	9,2	9,8	15,0	9,8	13,5	10,0	8,0	90,2	94,947
2.	Rupnikova	14,1	9,0	7,5	14,8	9,0	15,5	10,0	6,0	83,9	88,315
3.	Pustiškova	14,5	8,5	7,8	15,6	9,5	14,2	3,0	8,0	79,1	83,263
4.	Hafnerjeva	15,5	7,5	7,2	15,9	8,3	11,0	4,6	6,0	72,0	75,789
5.	Podpacova	13,5	8,2	7,5	14,2	9,1	14,6	4,5	0,0	71,6	75,368
6.	Kovačičeva	10,2	6,0	7,2	11,8	7,1	10,5	8,8	10,0	71,6	75,368
7.	Vazzazova	14,3	9,0	7,5	13,3	9,2	6,5	6,4	2,0	68,2	71,789
8.	Neferovičeva	11,8	7,8	6,8	12,5	6,0	9,8	5,3	8,0	68,0	71,578
9.	Radivojevičeva	14,5	8,0	2,0	14,6	9,2	13,5	5,0	0,0	66,6	70,105
10.	Pribovškova	11,0	5,8	7,8	9,5	7,4	9,5	5,5	10,0	66,3	69,739
11.	Sedlačkova	9,5	7,5	7,0	15,0	5,7	11,9	8,2	0,0	62,6	65,894
12.	Boriševa	12,0	6,0	5,2	12,3	6,9	11,5	5,2	0,0	59,3	62,421
13.	Banščakova	9,0	8,0	3,7	12,0	4,9	12,2	3,7	0,0	55,5	58,421
14.	Kotlaričeva	9,4	6,0	0,8	10,8	7,0	10,8	4,5	1,0	50,5	52,947
15.	Patalova	7,9	6,0	5,5	7,8	7,2	10,2	3,8	1,0	49,4	52,000

Trdinova.

Na župni zlet!

Vsem društvom, članstvu, naraščaju in deci.

Stojimo tik pred 12. junijem, dnevom našega XVII. župnega zleta. Župna celota stopa dosledno po načrtani poti: Rakek, obrambni zbor, župni zlet, Praga. Sami mejniki naše vzbujene zavesti, volje in delavnosti. Dva mejnika, dva svetilnika sta že za nami. Niso še urejeni silni vtiski obrambnega zbora, a se že bližamo novi nalogi, tretji in za njo — četrti. Vsi ti stebri naše delavnosti bodo v najglobljih temeljih razgibali vso župo. Vsaka izmed teh prireditvev ima svoj posebni pomen. Rakek je bil namenjen zgolj spominu kralja-Sokola, obrambni zbor je bila čista sokolska vaja in preizkušnja obrambne zavesti, volje in sposobnosti za obrambo naše samostojnosti, obrambni zbor je bil namenjen narodu in državi. Praški zlet je namenjen vsemu Slovanstvu, župni zlet je pa namenjen — sokolstvu samemu. Tako se je sokolska župa letos oddolžila kralju, narodu in državi, z župnim zletom se bo pa oddolžila — sebi.

Župni zlet ne bo odvisen od navdušenja in zgolj hipne požrtvovalnosti, temveč izključno od resnega, dolgotrajnega, stalnega in načrtnega dela v telovadnicah. Župni zlet bo manifestacija Tyrševega duha in sokolskega dela. Kakršno je bilo naše delo od jeseni dalje, takšen bo uspeh župnega zleta.

Mirno zremo na bližnje zletne dni v zavesti, da so se članstvo, naraščaj in deca vseh društev v zimski dobi vestno pripravljali in marljivo urili v lepih in težkih vajah za župni in praški zlet. Zato vemo, da so premagane že zdaj vse ovire, da so gesla: «Krepimo se!», «Vstani, živi, bori se, ne kloni!», «Zlomi, preskoči, ne podlezi!» naši sokolski mladini prešla v meso in kri. Sokolski rog je zatrobil in vemo, da bodo po vseh sokolskih gnezdih in na vsem župnem področju zažarele rdeče srajce in zavihrali prapori.

Zato nam ni težko že sedem tednov po Rakeku in pet tednov po obrambnem zboru, na katerih dveh prireditvah se je zbralo 10.000 Sokolov, ponovno sklicati župno celoto na najtežjo preizkušnjo: na župni zlet. To, kar je bilo še včeraj sen, je danes nujna stvarnost, pogojena po triletni delavnosti in razvoju. Poziv «Le naprej, brez miru» je resnično zajel vse Sokole.

Ponosni smo v silni zavesti, da zadostuje vsemu članstvu, naraščaju in deci le en poziv: Povečaj napore! Zadnji teden vsak dan v telovadnici! Doprži oblikovanje in pripravo duha in telesa za veliki dan! Vsi na zlet, vsi v rdeče srajce! Zletu — Zdravo!

Sokolska župa Ljubljana.

Našim članicam

Vsaka naša prireditvev nas obogati za katero izkušnjo. Tako smo imeli pri naših letošnjih dveh večjih prireditvah spet priliko videti, da smo številčno precej močno zastopane, da je v naših vrstah dovolj navdušenja — le nečesa ni — prave sokolske vzgoje. Zdaj, ko se nam bliža župni zlet, za tem pa še zlet v Pragi, je naša dolžnost, da po društvih še o pravem času opozorimo naše članice na nedostatke, ki se zdaj pa zdaj pojavijo v naših vrstah. Zlasti: na dostojno vedenje vselej in povsod, na disciplino pri javnih nastopih in na medsebojno sestrsko občevanje. Mnogo greše sestre, ker se ne pokoravajo vodnicam. Prevečkrat se zgodi, da se posameznica vodnici

upre in neče izvršiti tega, kar od nje — po potrebi — zahteva. Tako nastanejo incidenti, nepotrebna prerekanja in slaba volja. Vsemu temu bi se z dobro voljo dalo ogniti. Vsaka sestra, ki kjerkoli nastopi, bi se morala zavedati, da je treba pri vseh večjih prireditvah večjega števila vodnic. In za vsak tak primer se določijo sestre — četudi mlajše — ki imajo pa vendar dovolj strokovnega znanja, da lahko izvrše vse podrobnosti, ki so z večjim nastopom v zvezi. Koliko manj dela, truda in letanja bi bilo, ako bi sestre vztrajale na svojih mestih in ne zapuščale samovoljno odrejenega prostora. Sestre društvene načelnice, vaša dolžnost je, da opozorite svoje članice na vse to.

Prav tako je poglavje zase korakanje in zavoji v sprevodu. Poučite članice, da se sme med sprevodom samo pozdravljati, ne pa se pogovarjati kakor na izprehodu. To moti — to je velik znak nediscipline!

In pa zavoji! Pri vseh zavojih vidimo same «hruške». V prvi red in za krajnice naj se postavijo sestre, ki res pazijo na zavoj in ki znajo pravilno zavijati. Da napravi pohod lep vtisk, je treba, da vsaka četa na novo popravi zavoj, če je njena prednica zašla preveč vstran. Torej, kritje in ravanjanje!

H koncu naj še opozorim vodnice same.

Vsi, ki smo sodelovali in vodili že večje zlete, vemo, koliko truda in energije zahteva urejevanje posameznih oddelkov. Vendar iz lastnih izkušenj lahko rečem, da se z nestrpnostjo in nervoznostjo doseže prav nesporni uspeh. Mnogo vodnic izgubi pri urejevanju glavo ter se izpozabi in ne pozna pravega načina v občevanju s sestrami.

Vodnica, zapomni si: prijazna in vljudna beseda bo naletela povsod tudi na prijazen odmev. Tvoja povelja naj bodo jasna in glasna. Poveljaj s kraja, od koder te bodo vse članice slišale in razumele. Tako bo dosežena disciplina. Mirna kri in dobra volja vam gotovo prineseta zeleni uspeh.

Anuška Jugova.

Poklonitev sokolstva na Rakeku

Lani dne 17. oktobra je bil na Rakeku slovesno odkrit spomenik Viteškega kralja I. Zedinitelja. Ker se te slavnosti sokolstvo takrat ni moglo udeležiti, je to storilo samostojno letos dne 24. aprila.

Prireditve je bila veličastna, kakršne Notranjska še ni videla. Članstvu in naraščaju župe Ljubljana so se pridružila večja ali manjša odposlanstva žup Celje, Kranj, Maribor, Novo mesto in Zagreb. Močno povečani redni vlak in dva izredna vlaka so iz Ljubljane brez posebnih voznih olajšav pripeljali okoli 5000 sokolskih pripadnikov, naša obmejna društva so se pa udeležila poklonitve skoraj do zadnjega pripadnika. Pieteta do pokojnika, dostojanstvenost, red in disciplina udeležencev ter presenetljiva točnost izvedbe v skopo odmerjenem času so glavni znaki te nepozabne slovesnosti, ki je povezala sokolstvo in narod ob državni meji v nerazrušno skupnost. Brez hrupa in vzklikanja je potekla prireditve od začetka do konca, kajti prireditve je bila čisto sokolska, žalovanje sokolstva za Alesandrom, kraljem-Sokolom, je globoko in iskreno. Ta iskrenost in občudovanja vredno zadržanje sokolskih množic bosta ostala v trajnem spominu slehernemu udeležencu.

Veliko društev in posameznikov se je pripeljalo na Rakek tudi z motornimi vozili in kolesi. Ljubljanska društva so krenila s telovadišča Ljubljan-

Na Rakeku: Pogled na del zbranega sokolstva.

skega Sokola ob 12.15 na postajo v sprevedu, v katerem je bilo z godbo Sokola I vred 798 Sokolov.

Po prihodu zadnjega vlaka se je ob 15.15 razvil po Rakeku spreved, ki bo ostal posebno vsem domačinom vse življenje v spominu. Rakek se je odel v zastave in je pokazal, da je sokolski in naroden. Domačini so jokali in zatrjevali: kaj takega še nismo, pa tudi ne bomo več doživeli. V sprevedu je korakala godba Sokola I-Tabor in cerkniška gasilska godba, 5 župnih praporov, 56 društvenih članskih in naraščajski praporov, 771 članov in 38 članic v slavnostnem kroju, v meščanski obleki z znakom pa 923 članov, 728 članic, 410 naraščajnikov in 362 naraščajnic. Skupaj je bilo v sprevedu 5295 Sokolov. Izven spreveda so ostali sokolski reditelji, po večini članstvo domačega društva, ki je imelo opravka na slavnostnem prostoru. Izven spreveda je pa ostala med tisoči občinstva iz okolice tudi polovica Sokolov z znaki ali brez njih, bodisi da niso mogli ali pa niso hoteli v spreved. Sokoli brez znakov in še bolj Sokoli z znaki izven spreveda tvorijo edino temno senco v sokolski disciplini pri vsej prireditvi.

Ves spored se je izvršil po določenem načrtu do minute natančno v najvzornejšem redu in zaslužita članstvo in naraščaj za to vse priznanje.

Po sprevedu so sokolski prapori v velikem vencu obkročili veličastni kip kralja, za tem vencem se je postrojilo v dvojnih redih članstvo v kroju, okoli teh pa čete ostalih pripadnikov. V urejenih ravnanih in kritih tvorbah je tako sokolstvo popolnoma napolnilo prostrani prostor. Čete sokolskih rediteljev telovadcev so same vzdrževale vzoren red ter tvorile nepreihoden pas med sokolstvom in občinstvom. Odlična organizacija, kakršne do Rakeka pri gibanju takih množic doslej še nismo videli.

II. obrambni zbor: Pogled na del zbranega

Ob 16. uri je godba Sokola I zaigrala koral, nakar je župni starosta stopil pred mikrofona in orisal lik kralja-Sokola. V tisočih navzočih popoln mir. Klic «Slava» se je zamolklo razlegnil. Za govorom je vsa množica zapela «Pesem sokolskih legij», ki jo je v dveh letih spoznal in osvojil že skoraj ves narod. To je bil najslavesnejši trenutek, sokolska molitev in prisega. V imenu Zveze SKJ je položil nato krasen venci I. namestnik staroste brat E. Gangl, za njim so položili vence zastopniki vseh udeleženi žup in tudi nekaterih društev. Starosta zagrebške župe je ob tej priliki sporočil sokolstvu v Sloveniji tele besede: «Sokolska župa Zagreb nas pošilja v ta bratski krog, da se skupno z vami poklonimo neumrlemu graditelju Jugoslavije, tu na meji te Jugoslavije, ki ji je on zarisal meje s svojim junaškim mečem. Sokolska župa Zagreb nas je poslala, bratje in sestre, da vam tudi ob tej priliki povemo, da smo bili, da smo in da ostanemo z vami solidarni v radosti in tugi, v sreči in nesreči.»

Za tem je zanosno povezal sokolstvo s kraljem Zediniteljem brat Engelbert Gangl v daljšem govoru. Mogočen «Zdravo» se je razlegnil, godba je zaigrala državno himno. Zatim je prišlo povelje: enominuten molk! Prapori so se sklonili k bronastemu liku kralja. Vsak Sokol je potopil svoja najgloblja čustva in najplemenitejše misli v bližnjo preteklost, a povzdignil duha v bodočnost. Nepozabna slika. Pesem «Hej Slovani» je sklenila slovesnost, trobka je pozvala udeležence k odhodu na vlak. Vsi Sokoli, posebno pa čuvarji naše meje od otrok do starcev in stark so se združili v enotno izraženi sodbi: Združba, ki zmore Rakek, ima silno bodočnost. Narod, ki ima sokolstvo, lahko mirno zre v bodočnost.

F. L.

Demokracija izključuje vojno. Le obrambna vojna je potrebna, edino npravno dovoljena, ker je odpor proti nasilju. Vendar je tudi obrambna vojna nesimpatična in vzgoja demokratičnega vojaka in armade je težavna naloga demokracije.

Masaryk.

sokolstva na telovadišču Ljubljanskega Sokola.

II. obrambni zbor sokolske župe Ljubljana

Izvršil se je dne 8. maja natanko po zamisli brez vsake podpore izven vrst sokolstva, pač pa s hudimi ovirami: sumničenje, nerazumevanje, nepoštevanje prošenj, dež, nezažgani kresovi, nepričakovani stroški pri prevozu udeležencev. Vendar so bile premagane vse ovire. Obrambni zbor je bil, in nihče ni šel in ne bo šel mimo tega pomembnega dejstva.

Ljubljanska župa ima mnogo poguma, mladina, zlasti ženska, veliko pristne navdušenosti, članstvo, posebno člani, pa premalo zavesti.

Zbor je odlično uspel, velika je njegova moralna vrednost, saj je bila ljubljanska župa edina, ki je brez strahu dvignila svoj glas, odločno povedala svojo besedo in tudi z dejanjem pokazala svojo voljo za obrambo zemlje in svobode.

Naj rešimo pozabljenja podrobnosti obrambnega zbora s kratkim pregledom. Lansko jesen je zbor društvenih načelnikov sprejel sklep, da bo letos spomladi II. obrambni zbor, kar je župni občni zbor dne 27. marca 1958 soglasno in z velikim navdušenjem odobril. Ta dan je župa izročila vsem društvom za vse njih pripadnike tiskane okrožnice s podrobnim organizacijskim načrtom. Že dne 17. marca je župa predložila Zvezi v Beogradu podroben organizacijski načrt in mu priložila prošnje na posamezna ministrstva. Dne 22. aprila je dobila župa od Zveze obvestilo, da prošnje niso bile in ne bodo predložene na pristojna mesta. Župna uprava je takoj sklenila, da navzlic temu izvede zbor v prvotni zamisli in zbere za to potrebni denar med sokolskimi pripadniki. Dne 1. maja je bil v Ljubljani zbor društvenih načelnikov in načelnic, na katerem so bila izdana zadnja navodila in se je ugotovilo stanje priprav v župnih edinicah. Dne 4. maja je bila na Taboru seja vodstva bojne tekme, dne 5. maja sestanek župnih slov, dne 6. maja so odšli s Tabora župni sli, dne 7. maja je pa bil na telovadišču Ljubljanskega Sokola sestanek strokovnega vodstva. Izbira tekmovalne proge, risanje načrtov, razporeditev motornih vozil za prevoz slov in udeležencev za bolj oddaljena društva, za vse to je bila potrebna brezhibna, točna in ekspedi-

ditivna organizacija. Zato je bilo v župni pisarni na Taboru zadnjih 14 dni kakor v mravljišču in se je ondi pozno v noč razpravljalo, sklevalo in delalo. Kdor je prišel tiste dni v župo, je takoj spoznal, da se pripravlja nekaj velikega. Prihajale so prijave udeležencev, prijave kolesarjev, prijave motornih vozil. Za organizacijo zboru se je izdalo okrog 16.000 vabil, okrožnic in tiskovin.

Posebno poglavje je bilo sodelovanje motornih vozil. Na zahtevo župe so poslala društva zaznamek članstva, ki ima motorna vozila. Župa se je potem pismeno obrnila nanje s prošnjo, da bi sodelovali pri obrambnem zboru. Rok je bil tri dni. Do zadnjega člana so se vsi v določenem času odzvali vabilu in dali 75 motornih vozil (52 motociklov, 22 osebnih in 21 tovornih avtomobilov) župi brezplačno na razpolago. Društvom, ki so več ko 5 km oddaljena od postaj, je poslala župa tovarne avtomobile za prevoz udeležencev na postaje.

Dne 5. maja smo bili primorani obvestiti društva, da ne bo članstvo obveščeno o prireditvi s kresovi, čeprav so prav kresovi tvorili živec vse organizacije.

Dne 6. maja se je zbralo ob 14. uri na Taboru 52 motornih vozil. Disciplina in točnost sta bili 100%ni. Župni sli so prejeli pisma, v katerih sta bila oznanjena čas in kraj obrambnega zboru. V polkrogu so bili zbrani sli in vozniki, na povelje župnega načelnika so sedli v vozove in hkrati skozi vse izhode na Taboru z oglušujočim hrupom odbrzeli vsak v svojo edinico. Do 18. ure so se vsi sli že vrnili v župno pisarno in sporočili vodstvu, da so v redu izročili obvestila. Navdušeno so pripovedovali, kako so na vseh cestah tekmovala motorna vozila, kako so se kosala v hitrosti in izumljivosti. Pripetila se je tudi nezgoda, pa je karavana slov hitro postavila avtomobil iz jarka na cesto. Ponekod so društva, ki so bila obveščena o času prihoda sla, pričakovala tega z vsemi svojimi pripadniki.

Sobota pred zborom je bila mirna, polna pričakovanja. Ko se je mladina iz najbolj oddaljenih krajev, ki imajo do najbližje železniške postaje Kočevje ali Rakek po 10 do 30 km hoda, prebudila, je razsajal vihar z dežjem. Mnoge skrbne mamice so zadržale svoje otroke doma, a tri četrtine mladine izven Ljubljane ni hotelo ostati doma, ko kliče sokolski rog v Ljubljano na vajo za obrambo domovine. V dežju so vstajali, šli še v noči na postaje ali pa sedali v tovarne avtomobile. V nedeljo zjutraj so se jeli že navsezgodaj zgrinjati v Ljubljano oddelki članstva, naraščaja in dece z državnimi trobojkami in s pesmijo. Kolesarji iz najbolj oddaljenih društev so vozili po razmočenih cestah proti Ljubljani. Nič jih ni moglo zadržati. V Ljubljani so oživele ulice že ob 7. uri. Povsod godba in petje med neprestanim dežjem. Tekmovalci in sodniki so odhajali na progo in na strelišče. V Trnovem na župnem zbirališču so se zgrinjali tisoči neuklonljivih borcev. Ob pol 9. uri je pozval rog v zbor, v pol uri je bilo vse odšteto, urejeno, ravnano in krito.

Velike so bile ovire za sokolski naraščaj in deco, posebno v Ljubljani. Soloobvezna mladina ni mogla opraviti šolarskih maš zgodaj zjutraj. Na stadionu so imele meščanske šole javno telovadbo ob 11. uri. Polno je bilo tega dne šolarskih prireditev. Zato do 2000 dece, naraščaja in članstva iz vrst dijaštva ni moglo v sprevod, temveč je šele kasneje prišlo naravnost na zborišče v Tivoli. Vsi ti so všteti v načelniškem poročilu.

Točno ob 9. uri, ko se je na strelišču začela tekma naraščaja, je krenil s telovadišča Sokola Ljubljana II v Trnovem sprevod, v katerem je bilo 38 motornih vozil, 475 kolesarjev, 532 naraščajnikov, 788 dečkov, 704 deklice, 454 naraščajnic, 586 članic, 1367 članov in 32 jezdecev iz 60 društev. Skupaj

je odkorakalo z zbirališča 4958 Sokolov, godba Sokola I-Tabor, vojaška godba, sokolska godba iz Trbovelj in z Jesenic. Prva godba je v zgornjem številu všteta, druge ne. V sprevodu so bile še 4 zastave slovanskih držav in 56 jugoslovanskih trobojnic. Sprevod je šel po Cojzovi cesti, čez Gradisce in po Aleksandrovi cesti na telovadišče Ljubljanskega Sokola, kjer je bilo čelo ob 9.45, zadnji oddelki pa zaradi zamude pri železniški zapornici ob 10.10. Ob tem času so tekmovalci naraščajniki že dokončali tekmo na zborišču. Čete so bile v trenutku urejene in ravnane, vojaška godba je igrala državno himno, na visoki drog se je povzpela velika državna trobojnica. Male trobojnice so se poklonile državnemu simbolu. Župni načelnik je v nagovoru, ki ga priobčujemo na drugem mestu, pojasnil pomen zbora. «Pesem sokolskih legij» je zabučala kakor vihar, nato se je pa mogočno razlegnila sokolska himna «Hej Slovani», v ozadju telovadišča so se dvignile visoko na drogeve zastave vseh slovanskih narodov. Potem so na enotno povelje prednji vodi odstopili, reditelji pa izpraznili prostor za prihod članov tekmovalcev.

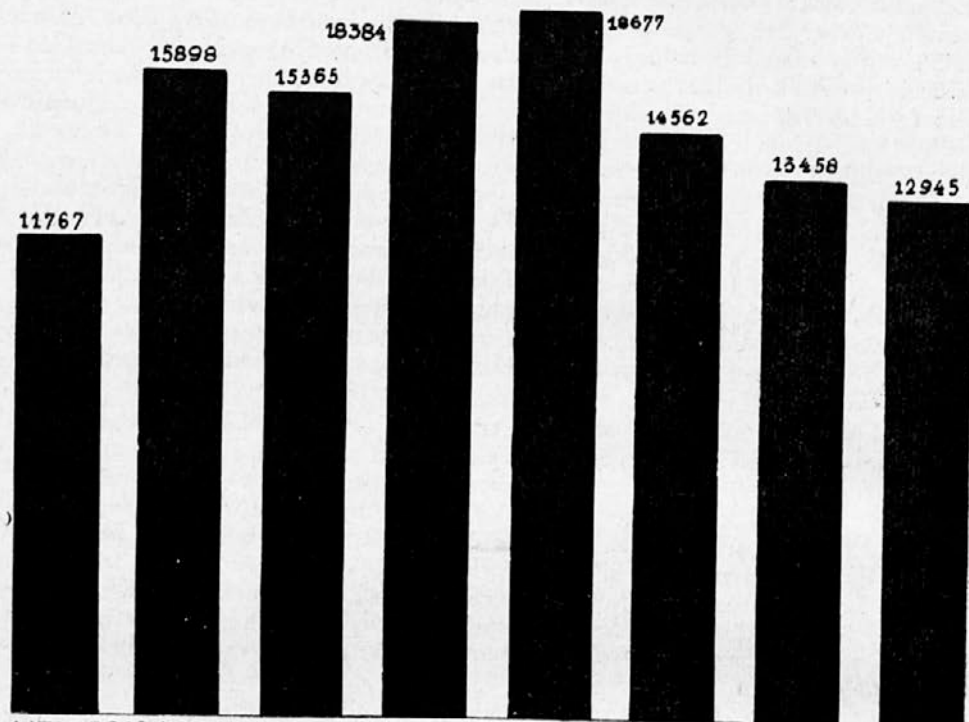
Visoko na Drenikovem vrhu je s tričetrtturno zamudo, ki jo je povzročil nesporazum z vojaško upravo, počila petarda in naznanila, da je prvi tekmovalc premagal po 18kilometrski vožnji napore vzpona in se povzpел na Drenikov vrh, od koder gre pot strmo proti telovadišču. Na telovadišču so zrasle iz tal tri lesene stene, vrata na čelni strani so se odprla in že so pridrevili drug za drugim prvi tekmovalci na kolesih, oznojeni in izmučeni, odvrkli kolesa, preskočili jarek, splezali čez steno in stekli skozi cilj. Posamezne tekmovalne vrste, ki so prihajale še celo uro, je zbrano sokolstvo navdušeno sprejemalo, saj so ti jedrnat fantje, pa tudi možje tvorili jedro obrambnega zbora.

Od 13. uri, ko sta odšla deca in članstvo, staro več ko 50 let, za katero popoldanski pohod ni bil obvezen, je dolžnost vnovič klicala v sokolski zbor. Z godbo Sokola I je odkorakalo na letališče pri Devici Mariji v Polju več ko 4000 sokolskih pripadnikov, navzlic temu da je malone vsa deca ostala doma. Temu pohodu se je pridružilo izven sprevoda še veliko prijateljev sokolstva, tako da je bilo na letališču spet zbranih do 6000 ljudi. Na letališču, kjer je pihal neprijeten veter in delal vodstvu mnogo neprilike, so se telovadni oddelki izločili in predelali proste vaje, netelovadeče članstvo je pa v vodih vadilo redovne vaje. Živa je bila sokolska zavest, da sta članstvo in naraščaj, posebno pa ženske, po takem naporu vse to zdržala, zavedajoč se, da je bil ta pohod vaja v vztrajnosti celote. In ta namen je bil popolnoma dosežen. Ob 16. uri se je sama od sebe uredila sokolska množica spet v sprevod in odkorakala v največjem redu skozi mesto pred glavni kolodvor, kjer je bil razhod.

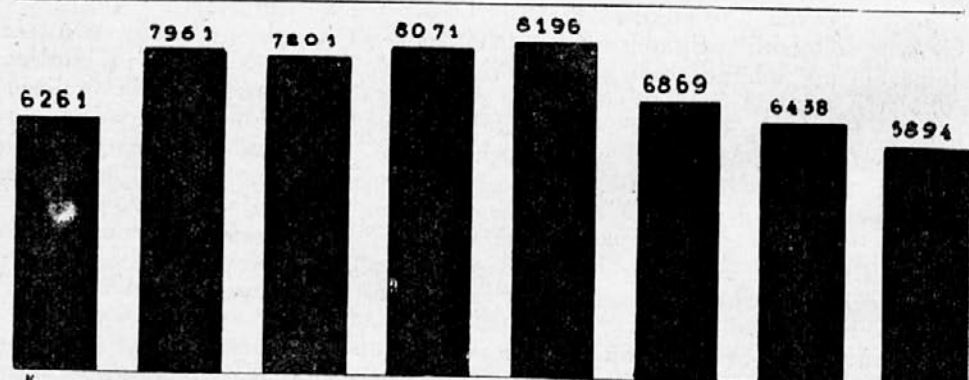
Obrambni zbor je torej odlično uspel. Nepozabni ostanejo vtiski vsem udeležencem in opazovalcem. Obrambni zbor je na vsem župnem področju, ob vseh prometnih sredstvih, ob vseh sprevodih in ob stezi, kjer se je vršila bojna tekma, opozoril narod na nalogo, ki jo je sokolstvo ta dan opravljalo in ki ni samo naloga sokolstva, ampak naloga vsega naroda. Ne moremo prezreti navdušenih izrazov mladine, starčkov in naših divnih mater, ki so pustile ta dan ognjišče, napolnile torbe in se pokoravajoč sokolski disciplini odzvale ter sodelovale s popolnim razumevanjem.

Navzlic vsemu temu je pa bilo tudi nekaj temnih senc. Pokazalo se je, da ljubljansko sokolstvo silno zaostaja za sokolstvom na deželi. Kako majhna je bila žrtev Ljubljančanov v primeri z žrtvami izvenljubljskih udeležencev! Ko so se spravljal Ljubljančani šele spat, so se najbolj oddaljeni že

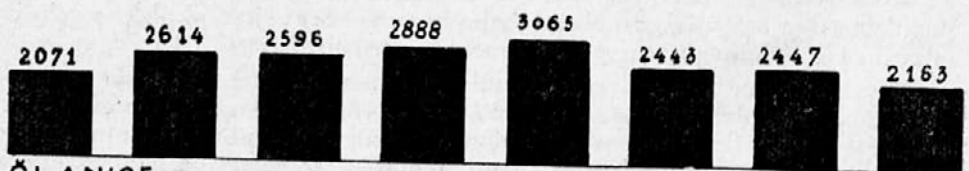
GIBANJE PRIPADNIKOV V LETIH 1930-37.

VSI PRIPADNIKI

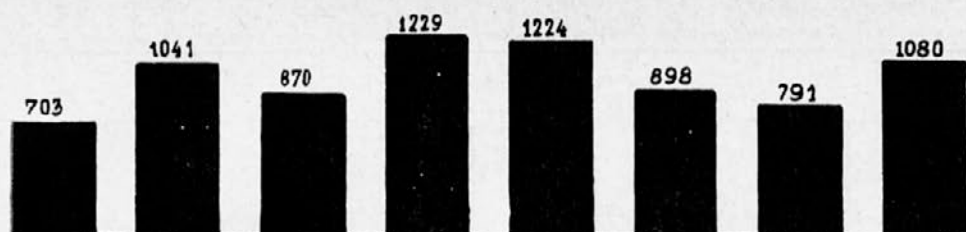

ČLANI

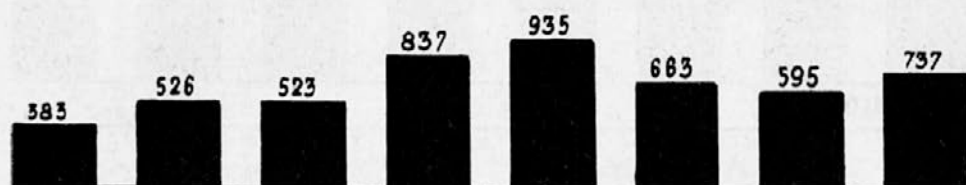

ČLANICE

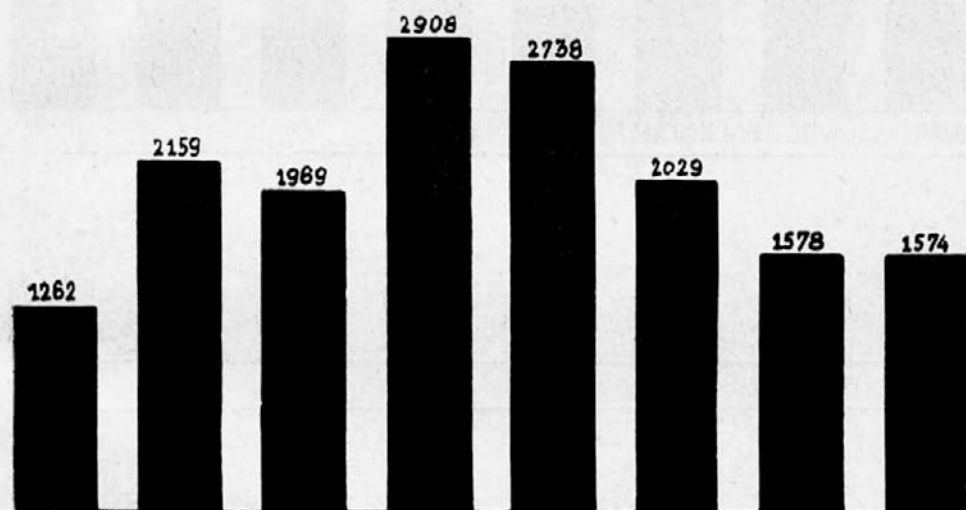
1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
------	------	------	------	------	------	------	------

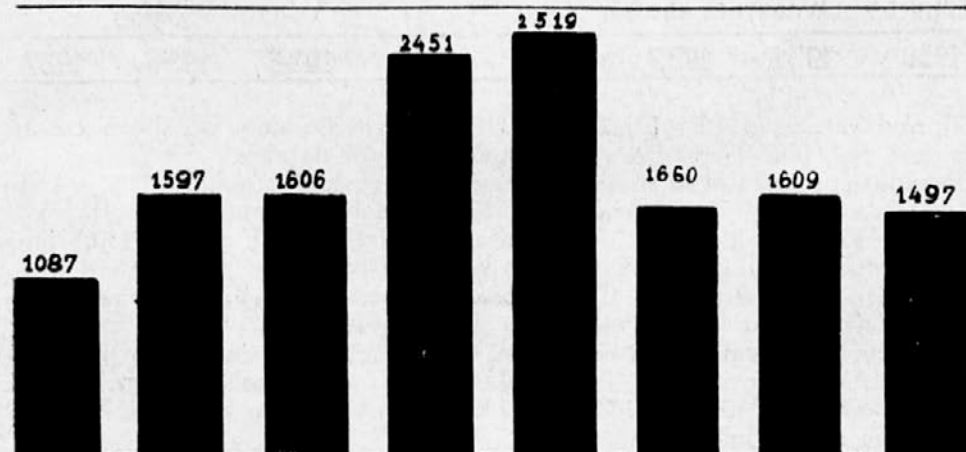
MARAŠČAJNIKI

MARAŠČAJNICE

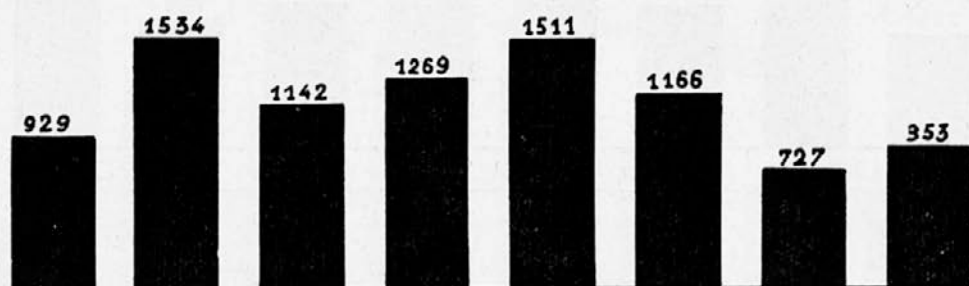

DEČKI

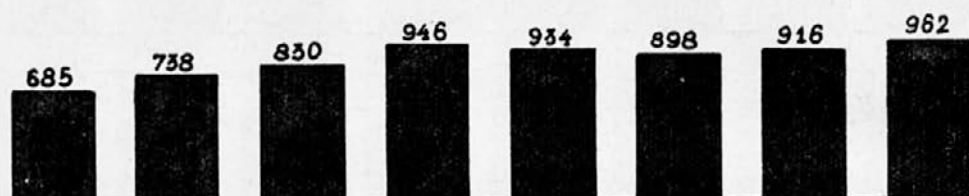

DEKLICE

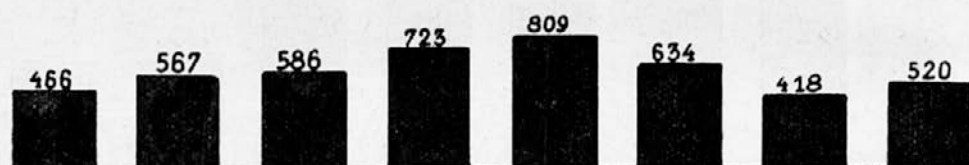
1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937

ČLANI TELOVADCI

ČLANI V SLAVNOSTNIH KROJIH

ČLANICE TELOVADKE

ČLANICE V SLAVNOSTNIH KROJIH

1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937

odpravljali na pot v Ljubljano. Plačali so prevoz do vlaka ali šli po dve do tri ure peš, plačali vožnjo v Ljubljano, opravili na zboru dopoldansko in popoldansko dolžnost in se šele opolnoči vračali spet na domove. Pa je vendar bila njih udeležba neprimerno večja od udeležbe članov iz ljubljanskih društev, ki so vstali ob poli 7, niso plačali vožnje, korakali malo po Ljubljani in opoldne v velikih množinah z najrazličnejšimi izgovori uhajali domov. Tudi to je pokazal ta zbor. Udeležilo se ga ni vsega osem društev, precej je pa tudi društev, iz katerih niso prišli v Ljubljano ne načelnik, ne načelnica in noben član uprave. Tam ni dela, ni veselja, ni življenja. Težko je čakati na smrt. Vse živo se bori. To je sokolska nujnost, sokolski nazor. Kar ni sodelovalo in se ni opravičilo, ni sokolsko in bo samo odpadlo. Na njih mesto bo stopila mladina.

Da, mladina, ta je pa zdržala, zlasti tista z dežele. Prišla je izpodbujat Ljubljano. Kulturno središče... Ljubljana, ali si to res? Dne 8. maja nisi bila.

Vzdržala je dežela, mladina, ženske in to, kar telovadi. Na to smo ponosni, na to se bo gradilo. Po Ljubljani smo med sprevodom videli med občinstvom množice Sokolov s sokolskimi znaki in lipovimi vejicami. Brez sramu so se nastavljali in razkazovali svojo ljubljansko posebnost.

Društva so v udeležbi na zboru tudi tekmovala. Tekma je bila v dveh skupinah. Prvo skupino so tvorila ljubljanska društva, ki so imela za udeležbo posebne, v glavnem ugodnejše pogoje, v drugi skupini pa so bila izvenljubljska društva s težjimi pogoji. Udeležbo društev in čet ter posameznikov kaže tale razpredelnica:

Uspehi tekme društev v udeležbi

I. skupina:

Števílo udeležencev

Doseženo mesto	Društvo	Števílo udeležencev								Stanje pripadnikov 31. decembra 1937.	Doseženi odstotek	Oddaljenost v km do po- staje oz. zbratišča
		članov	članic	moškega naraščaja	ženskega naraščaja	dečkov	deklic	kolesarjev	skupaj			
I.	Št. Vid nad Ljubljano	18	8	15	15	15	18	11	100	160	62,5	5
II.	Ježica	16	4	4	6	25	15	25	91	188	48,5	4
III.	Ljubljana-Vič	48	25	11	28	14	50	50	186	445	42,—	—
4.	Ljubljana-Siška	51	31	15	6	28	50	27	188	519	56,2	—
5.	Ljubljana II	78	20	15	24	20	22	—	179	496	56,1	—
6.	Sokol I-Tabor	186	50	62	57	54	49	—	418	1292	52,4	—
7.	Ljubljana III	52	9	14	18	17	15	21	144	451	51,9	—
8.	Ljubljana-Moste	25	6	10	5	10	5	18	77	258	29,8	—
9.	Ljubljanski Sokol	211	92	60	52	78	52	—	545	1929	28,2	—
10.	Ljubljana-Štepanja vas	20	11	5	5	5	5	14	65	250	27,4	—
11.	Ljubljana IV	25	8	—	—	—	—	10	41	150	27,5	—
12.	Ljubljana-Zg. Šiška	10	4	2	5	4	7	14	44	255	17,4	5
Skupaj		758	268	215	199	250	240	168	2076	6569	52,6	
Stanje dne 31. 12. 37		5108	1115	557	410	605	490	—	—	6569		
Udeležba v odstotkih		25,2	24	57,2	48,5	41,4	49	—	—			

Tudi v tej skupini je čudovito vzdržala ugotovitev, da je okolica premagala Ljubljano. Izvenljubljski društvi Št. Vid in Ježico smo pridružili ljubljanski skupini, ker sta tudi te dve društvi šli peš, čeprav imata v Ljubljano najdaljšo pot. Pa ste le zasedli prvi dve mesti.

II. skupina:

I.	Ivančna gorica	15	5	6	—	—	—	18	42	57	113,5	—
II.	Loška dolina	16	11	7	9	40	35	18	118	155	77,1	22
III.	Grosuplje	27	10	7	9	8	27	—	88	152	66,7	—
4.	Kočevje	35	22	11	9	20	27	7	151	198	66,2	—
5.	Unec-Rakek	32	21	10	11	44	35	—	151	229	66,—	—
6.	Mengeš	20	8	5	8	8	10	10	69	108	65,9	1,5
7.	Dolenja vas	9	5	2	2	8	2	—	26	42	62,—	5
8.	Hotedršica	9	4	2	5	7	8	—	35	57	61,4	12
9.	Dolenji Logatec	24	18	18	15	51	45	12	185	516	57,9	—

II. obrambni zbor: Zbor župnih sloo na Taboru.

10. Planina	17	1	17	—	27	—	—	62	110	56.4	4
11. Polje	16	9	7	11	25	21	40	129	251	55.9	—
12. Vrhnika	25	14	21	8	26	38	—	152	248	55.2	—
13. Moravče	9	8	4	5	14	11	16	67	129	52.—	13
14. Sodražica	21	12	10	9	22	11	—	85	170	50.—	4
15. Medvode	19	9	13	7	32	16	—	96	194	50.—	—
16. Gorenji Logatec	12	9	5	5	25	18	—	74	149	49.6	3
17. Cerknica	19	15	7	12	18	18	—	89	186	47.8	5
18. Velike Lašče	8	7	2	5	14	11	—	47	100	47.—	—
19. Rovte	11	2	—	—	—	—	—	15	28	46.4	—
20. Preserje	10	4	7	10	7	7	6	51	111	46.—	—
21. Grahovo	12	8	1	5	10	11	—	45	99	45.5	12
22. Loški potok	15	1	8	—	7	—	—	51	71	45.7	18
23. Žiri	28	18	17	14	29	27	—	155	510	42.9	30
24. Litija	27	22	16	15	20	26	—	126	300	42.—	—
25. Šmartno	12	6	9	12	8	8	—	55	156	40.4	2.5
26. Domžale	16	7	10	6	30	4	10	85	258	39.8	—
27. Lavrica	8	5	5	4	6	10	15	55	141	38.6	—
28. Radomlje	25	9	6	—	—	—	5	45	125	36.6	1.5
29. Brezovica	5	1	5	6	5	1	12	29	85	55.—	—
30. Mozelj	12	4	4	5	2	5	—	30	92	32.6	9
31. Ponoviče-Sava	7	4	—	—	—	5	—	16	55	32.—	—
32. Polšnik	5	4	5	—	1	—	—	15	49	30.6	9
33. Nova sela	6	—	28	9	—	—	—	45	146	29.5	22
34. Dob	5	5	6	7	—	—	—	21	72	29.2	3
35. Borovnica	9	2	12	5	5	8	—	59	149	26.2	—
36. Trzin	8	1	2	5	—	5	—	19	74	25.7	—
37. Velike Poljane	4	2	5	—	4	—	—	15	51	25.5	2.4
38. Kamnik	15	15	7	6	19	16	—	78	307	25.4	—
39. Zalog	11	5	5	9	—	—	8	56	144	25.—	—

40. Notranje gorice	—	—	—	—	—	—	6	6	25	24.—	—
41. Ribnica	33	7	9	12	—	—	—	61	277	22.—	—
42. Dol pri Ljubljani	—	—	—	—	—	—	10	10	52	19.3	7
43. Št. Vid na Dolenjskem	2	5	—	—	—	—	—	5	30	16.7	2
44. Krašnja	4	1	—	—	—	—	—	5	33	15.2	10
45. Vodice	—	—	—	—	—	—	4	4	34	11.8	12
46. Komenda	1	—	2	—	—	—	—	5	37	8.1	8
47. Koprivnik	5	2	—	—	—	—	—	5	67	7.47	16
48. Stara cerkev	4	—	—	—	—	—	—	4	63	6.35	—

Skupaj 629 318 319 254 558 464 179 2701 6181 43.7

Stanje dne 31. 12. 1937 2651 1051 507 327 971 1007 — — 6181

Udeležba v odstotkih 25.7 30.3 65.— 78.— 55.3 46.1

Skupna udeležba vseh 60 društev in čet izkazuje torej:

1567 586 552 455 788 704 347 4777 12.550 38%

Stanje dne 31. 12. 1937 5850 2164 1080 737 1574 1497 — 12.550

Udeležba v odstotkih 23.4 27.— 49.3 61.6 50.— 47.—

Društva Dobropolje, Višnja gora, Bloke in Čabar ter čete Novi kot, Struge, Sv. Jakob in Turjak se zbora vobče niso udeležile in štejejo skupaj 332 pripadnikov. Zaradi teh se odstotek splošne župne udeležbe zniža od 38 na 35.5%.

Obrambni zbor je končan. Toda delo za obrambo se je komaj pričelo. 8. maj nam je pokazal potrebe, načine in področja narodno-obrambnega dela. Zdaj pojdemo v Prago, da vidimo češkoslovaški narod in češkoslovaško sokolstvo, kako razumeta ona dva obrambnost. Potem pa pojdemo na delo vsi. Ves narod mora biti vsak dan na obrambnem zboru, toda zavestneje in odločneje, kakor smo mogli mi to pokazati na našem zboru. Le tedaj bo ostal narod svoboden.

F. L.

Navodila za župni zlet.

1. Zlet in tekme bodo ob vsakem vremenu.

2. Z župnim zletom je zvezana tekma članov, članic, naraščajca in dece v udeležbi pri prostih vajah. Podrobna navodila dobijo društva posebej.

3. Društva pošljejo župi številčne prijave za proste vaje in za udeležbo v sprevedu do dne 25. maja, za splošne župne tekme, za bojno tekmo, za telovadbo na orodju in za izmenski tek pa po posebnih navodilih do dne 7. junija.

4. Za nastop v prostih vajah je določena tale oprema:

a) člani: neizpremenjena dosedanja (temnomodre hlače, majica in črne telovadne copate);

b) članice: glej popis deloma izpremenjenega in dopoljenega kroja v IV. letošnji številki župnega vestnika;

c) naraščajniki: v novih telovadnih oblekah (rdeče kratke hlače, bela majica s telovadskim znakom); glej okrožnico SO št. IV, zadeva 15; na župnem zletu nastopijo izjemoma bosi, za Prago so pa določene črne copate;

č) naraščajnice: nastopijo v dosedanjih telovadnih krojih (bela bluza, temnomodro krilo, rdeč trak okoli glave, bele kratke nogavice in črne telovadne copate) ali pa v novih telovadnih krojih;

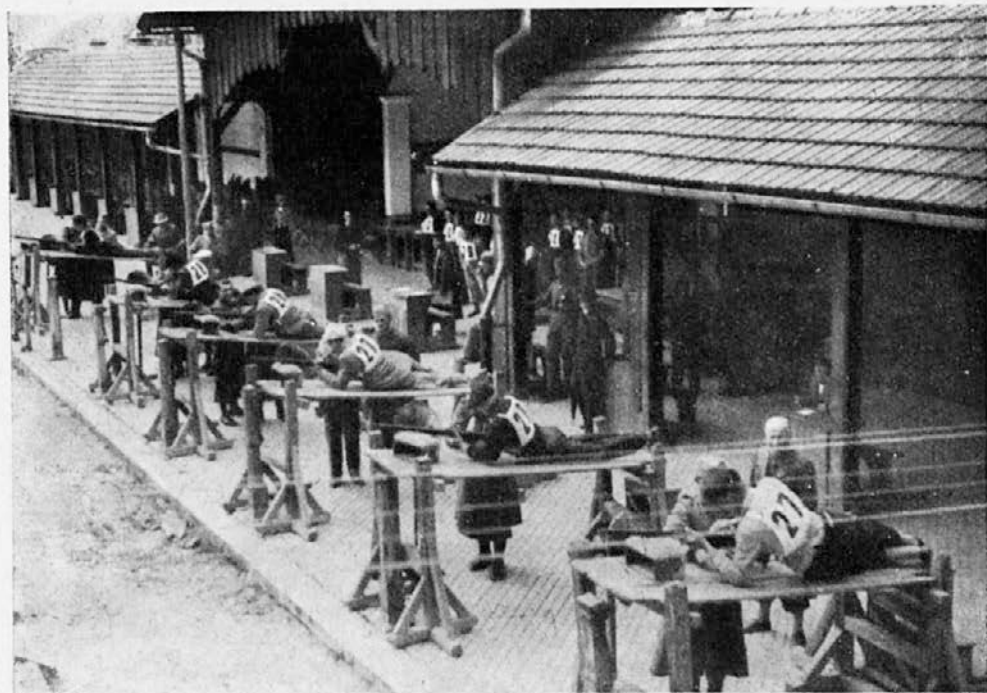
d) dečki in deklice: nastopajo v dosedanjih telovadnih oblekah.

5. Za spreved je določena tale oprema:

V sprevedu bodo dovoljeni le slavnostni, za nekatere oddelke izjemoma tudi telovadni kroji:

a) člani (telovadci in netelovadci): izključno v slavnostnem kroju, nečisti kroji, kroji nepravilne barve in rjavi čevlji ne bodo dovoljeni;

b) članice: v novem slavnostnem kroju, telovadke, ki tega še nimajo, pa v telovadnih oblekah z nizkimi črnimi čevlji in kratkimi belimi nogavicami; telo-

Bojna tekma: Na strelišču.

vadke v slavnostnem kroju imajo na levem rokavu bluze in na levem rokavu surke telovadski znak, netelovadke pa le na rokavu surke dosedanji znak Sokola v poletu;

c) naraščajniki: v dosedanjem slavnostnem kroju (plattene hlačke s pasom, rdeča srajca, črni čevlji in črne dokolenke), pa tudi v novih telovadnih oblekah (rdeče hlače, bele majice) s črnimi ali vsaj s temnimi čevlji in z zavihanimi črnimi nogavicami;

č) naraščajnice: v starem slavnostnem (rdeče haljice), v novem slavnostnem (črni nizki čevlji) ali pa v starem telovadnem kroju.

Razen ženskega naraščaja morajo vsi, ki so se prijavili na zlet v Pragi, nastopiti v novih slavnostnih in v novih telovadnih krojih. Ob tej priliki bo poimenski pregled teh in onih krojev.

Med slavnostnim sprevodom, ki je obvezen za vse Sokole v slavnostnih in telovadnih krojih, naj bi nihče, oblečen v kroj, ne opazoval sprevoda med gledalci ali se pa izprehajal po Ljubljani!

6. Župa je izdala poseben kovinasti zletni znak, ki je obvezen za vse udeležence brez izjeme. Znak naročajo pri župi samo društva s posebno naročilnico do dne 5. junija. Znak stane za deco in naraščaj 2 dinarja, za telovadeče članstvo 5 dinarjev, za netelovadeče članstvo pa 10 dinarjev in daje pravico do vstopa k vsem prireditvam.

7. Voznina v Ljubljano bo polovična na osnovi članske izkaznice in «uverjenja», ki ga izpolni društvo za vse svoje udeležence.

8. Udeležba na župnem zletu je moralna dolžnost vsakega Sokola. Še posebej veže ta dolžnost telovadce vseh oddelkov in tiste, ki imajo slavnostni kroj. To velja za sprevod, izkušnje in za javno telovadbo.

Pripravljaj se na X. vsesokolski zlet v Pragi!

Uspehi bojne tekme dne 8. maja

Moški naraščaj.

Mesto	Društvo	Zadetki	Čas	Kač. odbitek	Točke	Odstotek
* I.	Ljubljana-Moste		50.41	—	160	100
* II.	Borovnica 1. vrsta		51.52	—	150	93.75
* III.	Medvode		51.57	—	149	93.15
* 4.	Ljubljanski Sokol 2. vrsta		52.43	—	159	86.88
* 5.	Ježica		53.00	—	156	85
* 6.	Dolenji Logatec 2. vrsta		53.42	—	150	81.25
* 7.	Ljubljanski Sokol 1. vrsta		53.48	—	129	80.65
* 8.	Sokol I-Tabor 1. vrsta		53.50	—	128	80
9.	Dolenji Logatec 1. vrsta		54.50	—	125	76.88
10.	Borovnica 2. vrsta		54.42	—	121	75.65
11.	Zgornja Šiška 1. vrsta		55.01	—	119	74.58
12.	Planina		55.05	—	118	73.75
13.	Ljubljana II — 1. vrsta		54.52	10	112	70
14.	Sokol I-Tabor 3. vrsta		56.48	—	105	64.58
15.	Ljubljana II — 2. vrsta		58.19	—	91	56.88

Člani.

* I.	Lavrica 2. vrsta	8	1.02.55	—	186	90.75
* II.	Sokol I-Tabor 1. vrsta	9	1.04.52	—	185	89.27
* III.	Kočevje 2. vrsta	6	1.01.57	—	182	88.78
* 4.	Lavrica 1. vrsta	8	1.05.00	—	176	85.85
* 5.	Ljubljana III — 1. vrsta	5	1.00.04	—	175	85.56
* 6.	Sokol I-Tabor 2. vrsta	9	1.06.45	—	173	84.59
* 7.	Ježica 2. vrsta	4	1.02.27	—	168	81.95
* 8.	Ježica 1. vrsta	8	1.07.16	—	166	80.98
* 9.	Št. Vid nad Ljubljano	5	1.04.22	—	164	80
* 10.	Ljubljana II — 1. vrsta	9	1.09.01	—	163	79.51
* 11.	Polje 2. vrsta	9	1.07.58	10	159	77.56
* 12.	Ljubljanski Sokol 3. vrsta	8	1.09.10	—	157	76.58
* 13.	Ljubljanski Sokol 1. vrsta	8	1.12.01	—	155	75.61
* 14.	Grosuplje	4	1.05.54	—	152	74.14
* 15.	Radomlje	7	1.09.54	—	151	73.66
* 16.	Ljubljana-Moste 2. vrsta	6	1.08.46	—	149	72.68
17.	Polje 1. vrsta	9	1.12.25	—	148	72.19
18.	Zgornja Šiška	5	1.08.20	—	146	71.22
19.	Žiri	9	1.13.48	—	143	69.75
20.	Ljubljana II — 2. vrsta	8	1.14.08	—	136	66.54
21.	Domžale	8	1.14.50	—	134	65.56
22.	Ljubljana II — 3. vrsta	8	1.12.45	10	132	64.59
23. in	Planina	6	1.12.05	10	125	60.98
24.	Dolenji Logatec 2. vrsta	6	1.14.27	—	125	60.98
25.	Medvode	7	1.15.52	—	124	60.49
26.	Borovnica	6	1.15.55	10	119	58.04
27.	Sokol I-Tabor 3. vrsta	2	1.16.55	—	95	46.54
28.	Cerknica	9	1.21.10	20	93	45.56
29.	Sokol I-Tabor 4. vrsta	6	1.22.06	10	85	41.46
30.	Vrhnika 1. vrsta	4	1.19.57	10	84	40.98
31.	Ljubljanski Sokol 4. vrsta	7	1.27.40	—	78	38.04
32.	Ivančna gorica	8	1.35.55	—	60	29.27
33.	Kočevje 1. vrsta	6	1.29.51	20	45	21.95
34.	Sodražica	6	1.36.55	10	28	13.66

* Z zvezdico označeni tekmovalci dobe priznalno listino.

Bojna tekma: Ovire.

Sokolske slavnosti na Ježici

Za binško nedeljo, dne 5. junija, če bo slabo vreme, pa dne 6. junija, se pripravljamo na veliko slavo. Ta dan razvijemo svoj novi prapor. Prapor je ročno delo, brez vsakih aplikacij, vezen v najfinejši svili in čistem zlatu. Ptica sokol leti v zanosnem poletu in nosi lipovo vejico, znak slovanstva, in državno trobojko, znak jugoslovanstva. Pokrajina, nad katero širi sokol krila, je naš domači kraj, kjer smo ob znožju planin pred 18 leti spletli močno sokolje gnezdo. Vsa pokrajina je ožarjena od vzhajajočega sonca, ki budi Sokole k poletu in delu, okitena je pa z lipovim vencem, s to državno mejo slovanske zemlje. Zlat klic «Le naprej brez miru» razodeva, kdo smo.

Druga stran je posvečena misli na Domovino. Tu je prikazano svetišče na Oplenju, obdano z zelenjem in mirnimi oblaki, ovito v lavorjev venec slave in v zlato oporoko sokolskega kralja «Čuvajte Jugoslavijo!».

Vsebinska prapora torej povsem ustreza čustvom vsega članstva sokolske Ježice. Zato je članstvo napelo vse sile, da si omisli prapor. V posebno počastitev naših prizadevanj in v blagoslovitev prapora pa smatramo naklonjenost Nj. Veličanstva kralja Petra II., ki je daroval za prapor 2000 dinarjev.

Prapor razvijemo kot prvi uspeh dela, ki smo si ga bili začrtali za Petrovo petletko, in kot uvod v proslavo 20 letnice Jugoslavije. Zato se prej ta večer, dne 4. junija, ob 19. uri pokloni sokolska mladina pred marsejsko ploščo ob šoli, prižge ondih spominsko svečo in položi venec. Posebna štafeta odnese ogenj s te sveče na Tabor, kjer prižge kres. Članstvo se zbere ob 20. uri v Sokolskem domu, od koder se razvije baklada, ki odide pred stanovanje kumice prapora s. Ive Vidmarjeve.

V nedeljo, dne 5. junija, so ob 11. uri izkušnje vseh oddelkov na prostoru br. Ivana Ramovža v Stožicah, ob polni 14. uri pa razvitje prapora. Pripadniki ljubljanskih sokolskih društev odidejo ob 15. uri s telovadišča Sokola Ljubljana III. Ob polni 16. uri se prične javna telovadba.

Sokol Ježica pričakuje z nestrpnostjo te slavnostne dni. V goste pa vabi vse svoje prijatelje.

Temelji vzgoje.

Rudolf Bode, znani širitelj gimnastike v Nemčiji, izreka v članku «Dejavnost in trpnost v vzgoji», ki ga prinaša revija «Rhythmus», štev. 4, takele za nas pomembne misli o splošni vzgoji in o telovadbi:

Dandanes sta nam največji vrednoti pri presoji človeka in pri postavljanju vzgojnih vodil brezobzirna sila in popolna borbenost. To privede kaj lahko v to, da nam pomeni vse dejavno pozitivnost, vse trpno pa negativnost; izpregledamo, da je tudi trpno bistvena plat duševnega življenja. Kdor naj se za neko misel dejavno poteguje, tega mora poprej ta misel prevzeti. Da, nobeno gibanje ne more dolgo trpeti ljudi, ki jih zadovoljuje sama o dejavnost; saj jim nedostaja prav tega, kar daje gibanju šele globlji pomen: njega neposredno doživet je, ki korenini v duševnem in ki je izpred vsega trpna sila, spajajoča pripadnike nekega gibanja, ki šele izpodbudi k dejavnosti.

Vzgojo razumemo prav šele tedaj, če vemo, da sta pojma dejavnost in trpnost dvojna. Dejavnost sta lahko zločinec in vojak; loči ju pa pomen njune dejavnosti. Oni je dejaven za lastno osebo, torej sebičen, ta je dejaven za narodno skupnost, je nesebičen. Odločuje zgolj polnost ali praznost duševne vsebine. Tudi najbolj divji hudournik je trpen! Človek, ki ga ženejo notranje sile po njegovi lastni poti, ni negativna vrednota, pa naj še tako zadržuje svojo dejavnost, pričakujoč svoje ure. Nevarnost enostransko dejavnostnega vrednotenja je v tem, da se borbeno naperimo zoper vse pasivno, zoper vse «zapreke», tudi zoper pozitivne. Če je ovira negativna, je dejavnost pozitivna, če je pa pozitivna, je dejavnost negativna. Dejavnost je pa naperjena tudi zoper ovire v nas samih, zato lahko duševno obubožamo, če jih brez razločka premagujemo; duševno uboštvo se očituje v tem, da ne spoznamo pozitivnih ovir, da ne spoznamo pravega življenja.

Vzgoja, ki hoče notranjo povezanost ljudstva, mora povečati dejavnost na rovaš negativnih, ne pa pozitivnih ovir, sicer si izpodkopava temelje. Brez prelivanja trpnih ljudskih sil ni ljudske povezanosti. Rek «življenje je boj» je enostranski. Življenje

je boj in ljubezen, je skladnost dejavnosti in trpnosti. Z voljo ne moremo ustvariti nič živega; volja je le orodje, ki z njim preoblikujemo okolico. Z voljo n. pr. ne moremo ustvariti nove gibalne sile, ampak jo lahko samo prelijemo drugam, v novlik. Ne odločuje zatorej volja, marveč gibalna sila duševnih tokov. Če so ti močni, nastane s pomočjo volje nekaj novega, kar izpričuje živo silo in usmerjajoči duh. Če je ta živa sila slabotna, se rada porabi zgolj za usmerjalne namene jaza; nastane nekaj, kar nima živih moči, pač pa urejajoča pravila, pa naj bo že ravni bod zločinčevega noža ali ravni tekavčev tek. Le zveza s celoto daje vrednote; dejanje, volja sama zase nista pozitivna. Vrhunska storitev zaradi vdanoosti narodni celoti je vrednota, tista, ki je storjena zgolj zaradi lastne osebe, ne. Za vzgojitelja izvira iz tega nauk, da mora skrbeti izpred vsega za razvoj dušnih energij, zatem šele za razvoj volje. K pojmu «dušna energija» sodijo: bogastvo notranjega gledanja, moč notranjega gledanja, spoznavnost duše za vse prvotno, pripravljenost za dojemanje in sposobnost za izražanje, k pojmu «volja» pa: sposobnost dejanja (sposobnost usmerjanja dušne energije), oblikovanja (dušne energije) in mišljenja (spajanja dušnih energij glede na lastno osebo). Prava vzgoja tiči v ritmični meni dejavnosti in trpnosti. Dosedanja telesna vzgoja ni bila taka, ker je stremila zgolj za ustvaritvijo storilnostnega človeka in ni upoštevala njegove povezanosti z življenjskim tokom. Storitve sama zase ni vrednota, to je le, kolikor je izraz človeka, obdarovanega z dušno energijo. Življenje in storitev (kot čista količnost) si nasprotujeta. Močnejše ko je življenje, težje si pridelamo kolikostno storitev, zakaj le-to lahko dojamemo aritmetično (številčno) ali geometrično (oblikovno) in jo lahko dosežemo le, če izključimo vse «motnje», ki tiče v strujenju življenja samega. Napačno je, če uporabimo do vrhunca pritirane storitve nekaterih tudi samo za približno merilo za kolikostno zmogljivost kakega ljudstva. Vsaka kolikostna storitev uničuje prvotno ljudsko dušno energijo — saj je naperjena volja zoper njo; v kratkem so nagonne sile naroda oslabiljene. Zategadelj

ljudje z močno nagonkostjo ne zaupajo dandanašnjemu načinu gojenja telesnih vaj, pa naj njih zagovorniki še toliko trobijo o «krepitvi», «okretnosti» itd.

Švicarski pisatelj Hans Schwarz, ki je lani prepotoval vso češkoslovaško republiko, je izdal knjigo «Ježa po Češkoslovaški», v kateri se zelo pohvalno izraža o tem, kar je ondi videl in doživel. Med drugim pravi: «Spoznal sem, da živi v ČSR gostoljuben, delaven in skromen narod, ki je opravil v dvajsetih letih svoje samostojnosti orjaško delo in ki si ne želi nič drugega kakor pokoja in miru.» Knjiga je izšla hkrati v Zürichu in v Lipskem.

V Nemčiji živi 1.500.000 Poljakov, ki imajo na poljskih šolah 2000 otrok. Na Češkoslovaškem je 100.000 Poljakov in imajo na poljskih šolah 9.450 otrok. To je napisala «Gazeta grudziondzka», poljski list, ki izhaja na Poljskem.

Nemške vžigalice bodo za centimeter krajše. Tudi moški ovratniki in zavratnice bodo krajše. Samo da se prihrani. Srajce

bodo pa kar za cel decimeter krajše in ne bodo smele imeti dvojnih prsi. Če se skrajšajo še za dva decimetra, bodo hodili Nemci brez njih. Toda kaj zato, samo da ima vojska, kar potrebuje.

Iz uprave lista

Današnji številki prilagamo položnico in prosimo naročnike, da nam nakažejo dolžno naročnino še ta mesec, da bo uprava lista lahko pravilno poslovala in da bo dostava lista neovirana.

Ako si pa naročnino za to leto že plačal, spravi položnico za drugo leto ali jo pa izroči bratu ali sestri, ki bi hotela list naročiti.

Ponovno opozarjamo, da so edinice žup Ljubljana, Maribor in Novo mesto po sklepu svojih župnih uprav obvezne prejemati in plačevati: društva najmanj po dva, čete pa po en izvod lista «Sokol».

Ali ste poravnali naročnino?

Dragi brat — draga sestra!

Pošiljamo Ti 6. številko medžupnega glasila «Sokol», ki je izšla za naš letošnji župni zlet v povečanem obsegu s pestro vsebino, in Te prosimo, da nam nakažeš s priloženo položnico

2 dinarja in

1 dinar za položnico in poštnino

skupaj 3 dinarje, če tega zneska nisi že plačal(a) pri svojem društvu.

Hkrati Te vabimo, da si naročiš naš list, ki izhaja že tretje leto, zadnji dve leti kot skupno glasilo žup Ljubljana, Maribor in Novo mesto, in se mora še vedno boriti za svoj obstanek. Če se za to odločiš, Te prosimo, da nam nakažeš namesto teh treh dinarjev naročnino za vse leto v znesku 24 dinarjev ali pa vsaj za drugo polovico leta in za junijsko številko v znesku 15 dinarjev.

Nadejamo se, da se boš odzval(a) našemu povabilu in tako zagotovil(a) prepotrebemu glasilu sokolstva v dravski banovini obstanek in nadaljnji razmah, Te bratsko pozdravljamo

Zdravo!

Obrni!

Uprava lista.

Spored župnega zleta

V soboto, dne 11. junija, ob 15. uri: župne tekme članstva in naraščaja. Po tekmi sokolska zabava na zletišču.

V nedeljo, dne 12. junija,

ob 8. uri: izkušnje za proste vaje članstva, naraščaja in dece;

ob 11. uri: sprevod po ulicah: Gosposvetska, Tavčarjeva, Miklošičeva, Marijin trg, Wolfova, Kongresni trg, Šelenburgova, Aleksandrova in Bleiweisova, kjer bo razhod;

ob 15. uri: javna telovadba:

- 1) dečki, župne vaje s palicami,
- 2) članice in naraščajnice: hkratne vaje na visokih gredeh,
- 3) naraščajniki: bojna tekma,
- 4) deklice: župne proste vaje,
- 5) članstvo in naraščaj: splošna telovadba na orodju,
- 6) člani žup Beograd, Zagreb in Ljubljana:
izmenski tek 800×400×200×100,
- 7) naraščajniki in naraščajnice: zvezne proste vaje za zlet v Pragi,
- 8) društvene vrste članov: izmenski tek 4×100,
- 9) vzorni vrsti članov in članic: telovadba na orodju,
- 10) člani in članice: zvezne proste vaje za zlet v Pragi,
- 11) vaje župnega jezdnega odseka,

Po telovadbi na zletišču sokolska zabava.

Tekme in zlet bodo na telovadišču Ljubljanskega Sokola.

Odtrgaj, deni v ovitek in pošlji na naslov: Uprava medžupnega vestnika „Sokol“, Ljubljana, Tabor!

Naročilnica

Naročam medžupni vestnik «Sokol», ki mi ga pošiljajte s 1. julijem 1938

na naslov

Hkrati mi pošljite tudi vse letošnje številke, ki so že izšle.

Naročnino za vse leto v znesku 24 dinarjev — *) za pol leta in za junij-sko številko v znesku 15 dinarjev — sem plačal danes na vaš čekovni račun št. 17.200.

V, dne 1938.

podpis:

*) Kar ne ustreza, črtaj!

STOLE

*vrtno, za dvorane, kino-fotelje nudi po zelo ugodnih
pogojih tvrdka*

IVAN FAJDIGA, stolarna, SODRAŽICA

SUKNO Z SOKOLSKE KROJE po din 90.— in 100.—

kakor tudi sukno za vsa oblačila si nabavite v

prodajalni **TEOKAROVIČ** v Ljubljani - Gradišče
nasproti drame

EDO DERŽAJ

GRUH

Knjiga se naroča pri založbi

„EVALIT“

V LJUBLJANI, Dalmatinova 8

Knjiga, polna
duhovitih satir

o razmerah v naši alpinistiki, o naših plezalcih, hribolazcih in drugih podobnih popotnikih.

Spisal in z lesorezi bogato ilustriral jo je preko naših mej znani alpinist in slikar **EDO DERŽAJ**.

Mehko vezana stane 40 din, v platno vezana pa 60 din.

Blago — rdeče

za nove telovadne kroje za moški naraščaj

Blago — modro

za nove telovadne in slavnostne kroje za ženski naraščaj

Blago

za slavnostne kroje članov in članic

Vse potrebščine

za slavnostne kroje: čepice za člane in članice, vrvice, pasove, srajce, znake in drugo

Telovadne

trikotaste hlače za člane

Telovadne

majice za člane in bluže za članice

Knjige

tiskovine, lepake in vse druge potrebščine za sokolska društva

dobite natanko po predpisih pri

Jugoslovenski Sokolski Matici

v **Ljubljani** (Narodni dom)